

Comuna Iezărenii Vechi
Raionul Sângerei

Aprobat prin
Decizia Consiliului Local al Comunei Iezărenii
Vechi

Nº _2/2_/ din _25aprilie 2018

Primar – Victor Buceaţchi

PLANUL STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI IEZĂRENI VECHEI (r. nul Sângerei) 2018-2023

Executant:

Compania „Succes Consulting” SRL Republica
Moldova, mun. Chişinău, MD -2004 str. M.
Kogălniceanu 24/1, www.sct.md

Martie 2018

CUPRINS

ABREVIERI.....	2
1. INTRODUCERE.....	6
2. CADRUL GENERAL AL PLANULUI STRATEGIC	9
2.1. VIZIUNEA.....	9
2.2. MISIUNEA.....	9
2.3. VALORILE PLANULUI STRATEGIC.....	9
2.4. OBIECTIVELE PLANULUI STRATEGIC.....	10
3. PROFILUL SOCIO-ECONOMIC AL LOCALITĂȚII.....	13
3.1. DATE GENERALE.....	13
3.2. POTENȚIALUL UMAN.....	16
3.3. INFRASTRUCTURA DE UTILITĂȚI PUBLICE	17
3.3.1. Alimentarea cu energie electrică, iluminat stradal	17
3.3.2. Alimentarea cu apă	18
3.3.3. Canalizare	19
3.3.4. Alimentarea cu gaze naturale.....	20
3.3.5. Alimentarea cu căldură.....	20
3.3.6. Telecomunicații.....	21
3.3.7. Rețeaua de drumuri.....	21
3.3.8. Fondul locativ.....	22
3.4. ECONOMIA LOCALĂ	22
3.5. EDIFICII SOCIALE	23
3.5.1. Educație.....	23
3.5.2. Sănătate, asistența socială	24
3.5.3. Cultura	24
3.6. SUPRAFAȚA ADMINISTRATIVĂ, FONDUL FUNCAR	26
3.7. MEDIUL AMBIANT.....	27
3.8. CAPACITATEA INSTITUȚIONALĂ	29
3.9. SECTORUL ASOCIATIV	30
3.10. PORTOFOLIUL DE PROIECTE REALIZATE	30
4. PROCESUL DE ELABORARE A PLANULUI STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI IEZĂRENI VECHI, R.NUL SÂNGEREI	32
4.1. ÎNȚIEREA PROCESULUI DE PLANIFICARE STRATEGICĂ.....	32
4.2. ÎNFIINȚAREA ECHIPEI DE PLANIFICARE.....	32
4.3. ÎNTERVIEWAREA LOCUIȚORILOR.....	34
4.4. ANALIZA SWOT.....	39
4.5. CONCORDANȚA STRATEGIILOR DE DEZVOLTARE REGIONALĂ (RAIONALĂ) CU CEA LOCALĂ.....	46
5. STABILIREA OBIECTIVELOR PLANULUI STRATEGIC	47
5.1. OBIECTIV STRATEGIC 1. IMPLEMENTARE, DEZVOLTAREA ȘI EFICIENTIZAREA INFRASTRUCTURII PUBLICE LOCALE.....	47
5.2. OBIECTIV STRATEGIC 2. ASIGURAREA CONDIȚIILOR PENTRU CREAREA UNOR ACTIVITĂȚI ECONOMICE RENTABILE, SPORIND NUMĂRUL LOCURILOR DE MUNCĂ	48
5.3. OBIECTIV STRATEGIC 3. MODERNIZAREA ȘI EFICIENTIZAREA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE, OPTIMIZAREA SISTEMULUI DE SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ ÎN COMUNA IEZĂRENI VECHI, R.NUL SÂNGEREI.....	49
5.4. OBIECTIV STRATEGIC 4. REABILITAREA, MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII CULTURALE ȘI DE AGREMENT, PUNEREA ÎN VALOARE A PATRIMONIULUI CULTURAL AL LOCALITĂȚII.....	51
5.5. OBIECTIV STRATEGIC 5. PROTECȚIA MEDIULUI AMBIANT, INFORMAREA ȘI IMPLICAREA POPULAȚIEI ÎN VEDEREA UTILIZĂRII RAȚIONALE A RESURSELOR NATURALE.....	52

5.6.	OBIECTIV STRATEGIC 6. IMPLEMENTAREA ÎN ACTIVITATEA APL A UNUI SISTEM INSTITUȚIONAL MODERN ȘI TRANSPARENT, IMPLICAREA CIVICĂ ÎN DEZVOLTAREA COMUNEI ȘI ÎN PROCESUL DECIZIONAL	53
6.	REALIZAREA PLANULUI STRATEGIC	54
6.1.	ETAPE DE IMPLEMENTARE	54
6.2.	RISCURI ȘI IMPEDIMENTE ÎN PROCESUL DE IMPLEMENTARE, METODE DE PREÎNȚĂMPINARE	54
7.	MONITORIZAREA PLANULUI STRATEGIC	57
7.1.	CADRUL INSTITUȚIONAL DE MONITORIZARE	57
7.2.	RAPORTAREA ȘI INDICATORII DE MONITORIZARE	58
8.	PLANUL DE ACȚIUNI, TERMENI ȘI RĂSPUNZĂTORI	66
8.1.	CONSIDERAȚII GENERALE	66
8.2.	OBIECTIV STRATEGIC 1. IMPLEMENTAREA, DEZVOLTAREA ȘI EFICIENTIZAREA INFRASTRUCTURII PUBLICE LOCALE	67
8.3.	OBIECTIV STRATEGIC 2. ASIGURAREA CONDIȚIILOR PENTRU CREAREA UNOR ACTIVITĂȚI ECONOMICE RENTABILE, SPORIND TOTODATĂ NUMĂRUL LOCURILOR DE MUNCĂ ÎN LOCALITATE	69
8.4.	OBIECTIV STRATEGIC 3. MODERNIZARE ȘI EFICIENTIZAREA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE, OPTIMIZAREA SISTEMULUI DE SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ ÎN COMUNA IEZĂRENIИ VECHI, R.NUL SÂNGEREI	71
8.5.	OBIECTIV STRATEGIC 4. REABILITAREA, MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII CULTURALE ȘI DE AGREMENT, PUNEREA ÎN VALOARE A PATRIMONIULUI CULTURAL AL LOCALITĂȚII	75
8.6.	OBIECTIV STRATEGIC 5. PROTECȚIA MEDIULUI AMBIANT, INFORMAREA ȘI IMPLICAREA POPULAȚIEI ÎN VEDEREA UTILIZĂRII RAȚIONALE A RESURSELOR NATURALE	77
8.7.	OBIECTIV STRATEGIC 6. IMPLEMENTAREA ÎN ACTIVITATEA APL A UNUI SISTEM INSTITUȚIONAL MODERN ȘI TRANSPARENT, IMPLICAREA CIVICĂ ÎN DEZVOLTAREA COMUNEI ȘI ÎN PROCESUL DECIZIONAL	79

Lista tabelor

Tabelul 1. Lista întreprinzătorilor ce activează pe teritoriul Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei	22
Tabelul 2. Efectivul animalelor și păsărilor în gospodăriile populației	23
Tabelul 3. Structura suprafețelor administrative a Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei	26
Tabelul 4. Lista ONG-urilor din Comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei	30
Tabelul 5. Proiecte implementate în s. Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei în anii 2015-2017	30
Tabelul 6. Componenta echipei de planificare	33
Tabelul 7. Metode de preîntâmpinare a riscurilor legate de implementarea proiectelor	56

Lista figurilor

Figura 1. Structura populației din s. Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei	17
Figura 2. Schema vectorială în sistemul "Om – Societate – Natură" în condiții de nerespectare a principiilor dezvoltării durabile	28
Figura 3. Structura eșantionului interviuat după vârstă	34
Figura 4. Structura eșantionului în funcție de pregătirea socială	34
Figura 5. Soluția pentru atragerea fondurilor pentru APL	35
Figura 6. Viitorul APL-urilor	35
Figura 7. Relansarea economică a APL-urilor datorită:	36
Figura 8. Acțiunile administrației localității sînt coordonate cu localnicii ?	36
Figura 9. Problemele ce necesită soluționare de urgent:	37
Figura 10. Cunoașteți care sunt planurile de dezvoltare a localității dvs. ?	37
Figura 11. Ați fi cointerestat în obținerea unui grant pentru lansarea în afaceri ?	38
Figura 12. Ați dori să vă implicați în suportul APL pentru implementarea proiectelor ?	38

Lista fotografiilor

Foto 1. Vedere spre com. Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei	8
Foto 2. Biserica " Sfântul Nicolae", com. Iezărenii Vechi, r-nul Sângerei	15
Foto 3. Râul Ciulucul de Mijloc în perimetrul com. Iezărenii Vechi, r-nul Sângerei	16
Foto 4. Fântână arteziană, com. Iezărenii Vechi, r-nul Sângerei	18
Foto 5. Drumurile în com. Iezărenii Vechi, r-nul Sângerei	21
Foto 6. Luptătoarele- campioane a Școlii de Judo "Dumitru Atanasov	26

ABREVIERI

APL	Administrația Publică Locală
ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
AEÎ	Asociația de Economii și Împrumut
AEE	Agenția pentru Eficiență Energetică din RM
BS	Bugetul de Stat
BL	Bugetul Local
BR	Buget Raional
CIPS	Comisia pentru Implementarea Planului Strategic
CMF	Centrul Medicilor de Familie
CS	Centrul de Sănătate
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
IDEP	Institutul de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor
EP	Echipa de planificare
GȚ	Gospodărie Țărănească
FEN	Fondul Ecologic Național
FEE	Fondul pentru Eficiență Energetică din Moldova
FISM	Fondul de Investiții Sociale din Moldova
FMF	Federația Moldovenească de Fotbal
FNDR	Fondul Național pentru Dezvoltare Regională
FRN	Fondul Rutier Național
MEC	Ministerul Economiei și Comerțului din Republica Moldova
ONG	Organizații non-guvernamentale
OMF	Oficiul Medicilor de Familie
PPP	Parteneriat Public Privat
PM	Punct Medical
RDS	Regiunea de Dezvoltare Sud
RM	Republica Moldova
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
SA	Societate pe Acțiuni
SCT	Succes Consulting
UE	Uniunea Europeană

1. INTRODUCERE

„Un sistem democratic este funcțional atunci când dezvoltarea socio-economică locală înregistrează reușite și în măsura în care se dezvoltă un spirit democratic în mentalitatea cetățenilor.”

Pentru a avea cu certitudine că politicile și programele existente corespund necesităților de dezvoltare a Comunei Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei, în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile și pentru accesarea fondurilor externe s-a impus elaborarea Planul Strategic de dezvoltare socio-economică a Comunei Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei pentru perioada 2018-2023.

Planul Strategic de dezvoltare socio-economică a Comunei Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei (în continuare Plan Strategic) pentru perioada 2018-2023, cuprinde un orizont de planificare de 5 ani și este realizat cu suportul Institutului de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor (IDEP). Planul Strategic urmărește o dezvoltare durabilă prin valorificarea potențialului local și se înscrie în cadrul normativ existent la nivel național, regional și raional precum Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020”, aprobată prin Legea nr. 166 din 11 iulie 2012, Strategia Națională de Dezvoltare regională, Strategia de Dezvoltare Regională, Regiunea Nord (2020). Programul Regional Sectorial în Eficiența Energetică pentru Regiunea de Dezvoltare Nord, Planul Operațional Regional (2017- 2022), Strategia reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător (2013-2020), Programul Regional Sectorial de Management al Deșeurilor Solide pentru Regiunea de Dezvoltare Nord și alte documente de politici relevante.

Scopul proiectului – îmbunătățirea condițiilor social-economice de trai a populației Comunei Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei, realizarea balanței aspectelor economice, sociale, ecologice și culturale în dezvoltarea Comunei Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei, ca bază a ridicării calității vieții și asigurării dezvoltării ascendente durabile a comunității pentru o perioadă îndelungată.

Realizarea acestor obiective va aduce la:

1. Reducerea decalajului între oraș și comună, referitor la nivelul de asigurare cu obiecte de infrastructură, crearea condițiilor pentru ridicarea caracterului prestigios de domiciliere în mediul rural și contribuire la soluționarea problemelor de stat în domeniul politicii de migrație.
2. Stoparea exodului și reîntoarcerea forței de muncă calificate prin lărgirea pieței de muncă în comună și crearea condițiilor pentru diversificarea economiei rurale, crearea parcurilor industriale și agroindustriale, care pot să asigure populației rurale un nivel mai înalt de consum și participare la procesul investițional pe contul veniturilor proprii.
4. Asigurarea accesibilității și acordarea asistenței medicale la un standard calitativ nou, promovarea modului sănătos de viață.
5. Crearea condițiilor pentru dezvoltarea armonioasă a tineretului, familiei și copilului.
7. Valorificarea potențialului turistic rural.
8. Managementul efectiv al resurselor naturale și al deșeurilor.

Elaborarea și implementarea unui plan strategic de dezvoltare socio-economică a localității este condiționat de mai mulți factori. Republica Moldova riscă să între într-o fază de instabilitate și stagnare economică dacă nu vor fi întreprinse acțiuni ce a-r ridica standardele de dezvoltare umană.

Pentru stoparea fenomenului de migrație a forței de muncă și ridicarea standardelor de dezvoltare umană în mediul rural, se propune spre realizare proiecte conceptuale bazate pe viziuni noi despre dezvoltarea comunei, în contextul viitoarei aderări la Uniunea Europeană.

Prezentul document este realizat la solicitarea reprezentanților Comunei Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei și reflectă atitudinea Echipei de Planificare, a locuitorilor Comunei și a APL cu privire la prioritatea de dezvoltare a comunei pe următorii 5 ani. Astfel, în ceea ce privește cercetarea calitativă, operatorii au utilizat interviuri în profunzime, iar cercetarea cantitativă a fost realizată prin utilizarea anchetelor. Instrumentul de colectare a datelor este chestionarul aplicat cetățenilor Comunei Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei. În timpul elaborării planului strategic al comunității s-a pornit de la necesitățile locale, care au fost împărțite pe domenii de interes cu scopul delimitării domeniilor de cuprindere a strategiei care mai apoi să fie integrate în strategiile de dezvoltare a raionului Sângerei.

Strategia este un instrument de planificare a obiectivelor care reflectă nevoile actuale ale comunității și atingerea acestora în viitor.

Planul Strategic de dezvoltare socio-economică a Comunei Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei reprezintă instrumentul de lucru al administrației publice locale și este agreat de întreaga comunitate locală. Prin acest mijloc se vor evita abaterile datorate urgențelor, avantajelor și dezavantajelor ce pot interveni în anumite momente. În aceste condiții, toți factorii interesați de progresul economico-social al comunei vor beneficia de acest ghid de prezentare a tuturor obiectivelor de dezvoltare, prin care se indică atât direcțiile de dezvoltare specifice, cât și acțiunile punctuale ce se vor constitui ca viitoare proiecte ale administrației publice locale.

Utilizarea instrumentelor de consultare a comunității locale a determinat adaptarea tuturor propunerilor de acțiuni pentru ca într-un final planul strategic de dezvoltare socio-economică să fie în consens cu aspirațiile locuitorilor Comunei Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei. Importanța acestui aspect este dată atât de certitudinea implicării viitoare a comunității în implementarea planului strategic de dezvoltare locală, cât și de posibilitatea asumării depline și conștiente a acesteia.

Metodologic, prezentul plan strategic are la bază și se fundamentează pe următoarele instrumente și proceduri de lucru:

- *analiza de conținut*
- *analiza de date statistice din surse organizate și realizate de EP*
- *interviuri în profunzime cu factori decizionali și de opinie din structura domeniilor cheie analizate*
- *analiza SWOT.*

În baza rezultatelor obținute și prin analiza tendințelor de dezvoltare au fost elaborate recomandările pentru dezvoltare socio-economică a Comunei Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei pentru următorii 5 ani: obiective – programe - acțiuni/proiecte.

Pentru a putea participa la realizarea obiectivelor cuprinse în Planul Strategic de dezvoltare socio-economică, Primăria Comunei Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei își va desfășura activitatea în următoarele direcții:

- *dezvoltarea mediului economic și competitiv, beneficiind de o infrastructură modernă*
- *modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, medical, cultural, protecție socială în Comuna Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei.*

- *comună curată cu un management rațional al resurselor naturale disponibile*
- *promovarea și implementarea în activitatea APL a principiilor bunei guvernări și implicarea publicului în procesul de luare a deciziilor*

Condiții de implementare a planului strategic:

- acordul și susținerea planului de către cetățenii comunei
- susținerea din partea sectorului privat a direcțiilor strategice de dezvoltare a comunei
- informarea permanentă a cetățenilor privind progresul implementării planului.

Responsabili de implementarea planului de acțiuni de dezvoltare strategică este Primăria și Consiliul Comunei Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei, precum și instituțiile administrative locale de profil (educație, sănătate, etc.). Planul de acțiune - ca instrument de planificare și implementare - conține un set de politici sectoriale pe domenii de activitate ce se aplică într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate în planul strategic de dezvoltare socio-economică a localității. Periodic, Planul de acțiune necesită a fi revizuit ținându-se cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel raional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui.

Foto 1. Vedere spre com. Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei

2. CADRUL GENERAL AL PLANULUI STRATEGIC

2.1. Viziunea

Viziunea strategiei de dezvoltare a Comunei Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei este:

“COMUNĂ, CU O POPULAȚIE NUMEROASĂ ȘI O SĂNĂTATE SATISFĂCĂTOARE , CU O ECONOMIE STABILĂ ȘI DIVERSIFICATĂ, CARE VALORIFICĂ RESURSELE LOCALE, CU O INFRASTRUCTURĂ EDILITARĂ DEZVOLTATĂ. COMUNĂ ÎN CARE SUNT PROMOVATE VALORILE LOCALE ȘI NAȚIONALE – CARE CONSTITUIE MODELE PENTRU GENERAȚIILE TINERE.”,

și reprezintă sinteza misiunii, valorilor, obiectivelor strategice, specifice și a acțiunilor necesare pentru implementare în următorii cinci ani.

2.2. Misiunea

Pentru realizarea Viziunii strategice a Comunei Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei, misiunea comunității și a autorităților publice locale este:

“DEZVOLTAREA DURABILĂ A COMUNEI IEZĂRENIII VECHI,R.NUL SÂNGEREI, ÎN SCOPUL CREȘTERII CALITĂȚII VIEȚII PRIN CREAREA UNUI MEDIU ECONOMIC ȘI SOCIAL PROSPER, SĂNĂTOS ȘI PARTICIPATIV, CAPABIL SĂ ASIGURE BUNĂSTAREA CETĂȚENILOR.”

2.3. Valorile Planului Strategic

Realizarea viziunii și misiunii va fi asigurată de acceptarea de către fiecare cetățean al comunei a unui sistem de valori care vor deveni norme de conduită și atitudine general acceptate în următorii cinci ani. Acest sistem este compus din următoarele valori:

Professionalism. Această valoare se va manifesta prin competență, rapiditate și calitate în soluționarea problemelor stringente ale comunității.

Responsabilitate. Este valoarea care va asigura dezvoltarea în toate domeniile, care va fi asigurată prin asumarea de către responsabilii de implementare a obligațiilor de a efectua acțiunile până la sfârșit cu asumarea răspunderii pentru consecințe.

Transparență. Activitatea în privința implementării strategiei de dezvoltare se va desfășura fiind permanent îndreptată spre maximizarea căilor și posibilităților de informare reciprocă a factorilor de decizie și a cetățenilor pentru asigurarea clarității și înțelegerii procesului în derulare.

Activism. Această valoare este cheia succesului misiunii și trebuie să se manifeste prin simțul răspunderii în îndeplinirea obligațiilor asumate și prin perseverența la toate etapele realizării planului de acțiune.

Competență. Această valoare se va manifesta prin implicarea în rezolvarea problemelor comunei a unor persoane care dispun de cunoștințele și abilitățile necesare, investiți cu exercitarea acestor atribuții și responsabili pentru acțiunile lor.

Cooperare. Strategia de dezvoltare va fi implementată doar lucrând împreună și în interes reciproc încercând să diminuăm divergențele la maxim.

Consultare. Orice acțiune cu impact asupra unei mari părți a comunei va fi discutată cu întreaga comunitate și implementată cu acordul majorității.

Respect reciproc. Atitudine de stimă reciprocă atât în relațiile de serviciu, oficiale, cât și cele cotidiene.

Toleranță. Capacitatea de a te abține în situații critice, în interesul cauzei, a majorității.

Patriotism (local, național). Sentiment de dragoste și devotament față de patrie și de popor, față de locul de baștină, precum și promovarea tradițiilor și valorilor în timp și spațiu.

Meritocrație. Capacitatea de autoanaliză a activității ce se manifestă prin promovarea factorilor de decizie de în funcție de competență, profesionalism și omenie.

Onestitate. Toate părțile implicate în procesul implementării planului strategic vor da dovadă de onestitate pentru a realiza o conlucrare sinceră întru realizarea cu succes a Planului Strategic.

2.4. Obiectivele Planului Strategic

În cazul strategiilor pe termen lung trebuie să se ia în considerare cu foarte mare atenție viitoarele rezultate. Trebuie luat în calcul și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut deoarece situațiile neprevăzute pot și ele să exercite o influență importantă asupra lor.

Obiectivele de dezvoltare ale comunei Iezărenii Vechi se pot realiza numai în condițiile unei strategii care să stabilească cu claritate alternativele de dezvoltare a localității, în funcție de aceasta, să se stabilească și structura cursurilor de calificare.

Durabilitate. Condiții mai bune de trai pentru toți locuitorii comunei dar în special pentru persoanele defavorizate, precum și un minim de condiții necesare pentru un trai decent, sănătatea și bunăstarea tuturor;

Competitivitate. Permite dezvoltarea economiei proprii în context regional, național și chiar internațional, promovarea unui sector privat productiv și competitiv;

Sprijin financiar. Să poată facilita accesul la o varietate de surse financiare pentru a satisface nevoile de investiții și dezvoltare;

O buna administrare. Reacția eficientă și efectivă la problemele comunității prin responsabilizarea autorităților locale și parteneriatul cu societatea civilă.

Obiectivele strategice constituie produsul final rezultat din contopirea celor trei factori ai procesului de planificare strategică pe termen lung la nivel local: Economia, Societatea, Mediul. Pentru realizarea

Viziunii strategice activitățile tuturor factorilor implicați în procesul de dezvoltare locală vor fi orientate spre atingerea a 6 obiective strategice:

- I. Implementare, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii de utilități publice de calitate
- II. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate
- III. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială a comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei
- IV. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității
- V. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale
- VI. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern, transparent și implicarea localnicilor în procesul de luare a deciziilor

Obiectivele de dezvoltare ale comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei se pot realiza numai în condițiile unei strategii care să stabilească cu claritate alternativele de dezvoltare ale comunei, în funcție de aceasta, să se stabilească și structura cursurilor de calificare a funcționarilor din Primărie.

Realizarea obiectivelor de dezvoltare socio-economică durabilă va lua în considerare următoarele criterii:

- coeziunea și solidaritatea cetățenilor
- puterea comunei
- dezvoltarea durabilă
- obiective de calitate globale locale – integrare

Pentru fiecare dintre acestea în domeniile de acțiune stabilite se formulează câte un obiectiv strategic (proces), astfel:

<i>Criterii / Planuri</i>	<i>Social</i>	<i>Economic</i>	<i>Urbanism</i>	<i>Mediul înconjurător</i>	<i>Infrastructura</i>
	<i>Plan social</i>	<i>Plan economic</i>	<i>Plan Urbanism</i>	<i>Plan de mediu</i>	<i>Plan infrastructura</i>
<i>Coeziunea / solidaritatea Cetățenilor</i>	Creșterea coeziunii sociale a cetățenilor Acces la informație	Creșterea numărului de locuri de munca	Politici ale teritoriului în favoarea cetățenilor	Creșterea coeziunii ecologice a cetățenilor	Asigurarea satisfacerii nevoilor de confort și civilizație
<i>Puterea localității</i>	Creșterea puterii sociale a comunei	Creșterea puterii economice a comunei	Valoare ridicată a comunei	Echilibru între activități antropice și poluare	Nivel ridicat de civilizație
<i>Dezvoltarea Durabila</i>	Minime probleme sociale	Minime probleme economice	Valorificarea teritoriului ca resursa	Minime probleme de mediu	Optimizarea raportului nevoi / resurse
<i>Obiective CADRU-CALITATIV</i>	Aliniere la standarde sociale europene	Aliniere la standarde economice europene	Aliniere la standarde europene de urbanism	Aliniere la principii, standarde de mediu europene	Aliniere la standarde europene de civilizație

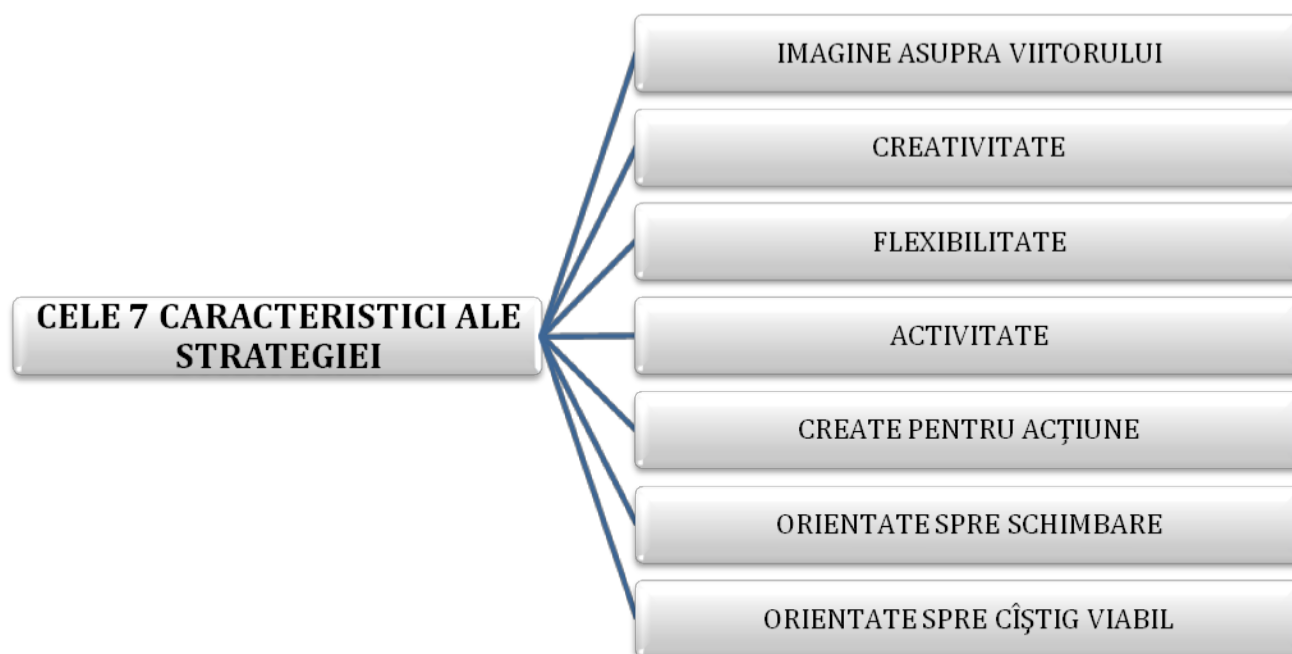
Capacitatea strategiei și a planurilor de acțiune de a răspunde nevoilor actuale, utilizând eficient resursele existente și adaptându-se viziunii generațiilor tinere reprezintă, de asemenea, un criteriu fundamental de realizare a obiectivelor majore descrise în acest capitol.

Pentru fiecare domeniu planificarea strategică se face pe 3 niveluri:

- nivel strategic - pe termen lung
- nivel tactic - pe termen mediu
- nivel de proiecte - pe termen scurt, eșalonat

În acest fel se acoperă complet aria de dezvoltare strategică a comunei Iezărenii Vechi pentru perioada 2018-2023.

Strategia de dezvoltare durabilă are cel puțin șapte trăsături caracteristice care se recomandă managerilor locali responsabili de acest domeniu.

Principalele obiective ale dezvoltării durabile ale comunei Iezărenii Vechi constau în:

- dezvoltarea infrastructurii de bază a localității;
- protecția mediului;
- întărirea coeziunii sociale și reducerea sărăciei;
- regenerare rurală.

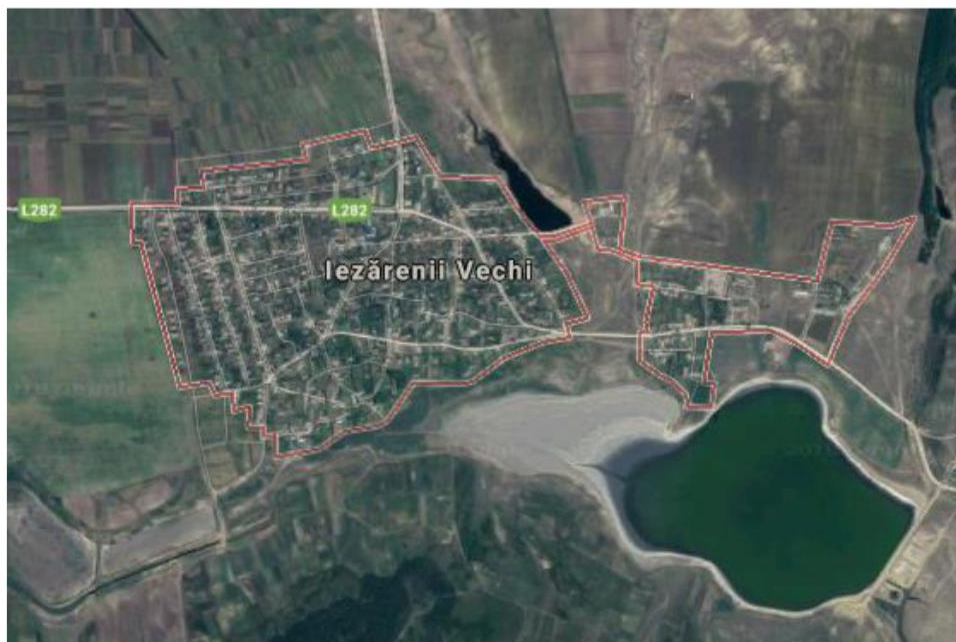
Redactarea strategiei pornește de la următoarele premise:

- îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației comunei;
- ridicarea standardului calitativ al aspectului comunei, al construcțiilor, serviciilor și al imaginii în general;
- oferirea de oportunități pentru intervenția sectorului privat în proiectele comunei, fie sub forma investițiilor directe în proiecte izolate, fie sub forma parteneriatelor sau consultărilor permanente între parteneri;
- adaptarea la inevitabilele schimbări care au loc în comună.

3. PROFILUL SOCIO-ECONOMIC AL LOCALITĂȚII

3.1. Date generale

Primăria Comunei Iezărenii Vechi intră în componența Raionului Sângerei - unitate administrativ-teritorială a Republicii Moldova. Raionul Sângerei este situat la latitudinea 47.6380 longitudinea 28.1394 și altitudinea de 88 metri față de nivelul mării. Raionul Sângerei a fost creat la 23 mai 2003, în baza legii privind reforma administrativ-teritorială nr. XIV-764 din 27.12.2001. Raionul include 26 de primării, în cadrul cărora sunt 70 localități cu o populație de aproximativ 88 mii locuitori.

Primăria Comunei Iezărenii Vechi este situată la latitudinea 47.5652 longitudinea 28.0894 și altitudinea de 88 metri față de nivelul mării. Primar la momentul actual este Victor Buceațchi. Conform recensământului din anul 2014 populația comunei ajunge la 1920 locuitori. Distanța directă pînă în or. Sângerei este de 12 km. Distanța directă pînă în or. Chișinău este de 120 km.

Din componența comunei fac parte 2 localități: Iezărenii Vechi și Iezărenii Noi. Cele două localități ale comunei se situează în apropierea una față de alta, fiind delimitate printr-un hotar vizibil. Suprafața totală ocupată de domeniile comunei este de circa 1570,30 ha, iar suprafața totală constituie 3262,62 ha.

Primele așezări umane, descoperite pe teritoriul satului, datează din mileniile XL – XII î. Hr. Dovezile existenței oamenilor în acea epocă constituie unelte din cremene datând din paleolitic. Alte două localități existente prin anii 6000 – 5000 î. Hr. Pe vetrele acestora s-au găsit obiecte de trecere de la mezolitic la neolitic. Pe locul altor trei vetre, din anii 5500 – 5000 î. Hr., s-au descoperit diferite obiecte din cremene, vase de argilă din neolitic etc.

În anii 3500 – 4000 î. Hr. Pe moșia satului se afla o așezare umană, pe vatra căreia s-au descoperit obiecte casnice, mai ales vase din lut din eneolitic, din epoca pietrei și aramei (mileniile IV – III î. Hr). La sfârșitul mileniului II există 2 sate care au fost arse. În epoca romană exista un sat ce fusese distrus în 376 e.n. de către huni.

În preajma Iezărenilor Vechi sunt 4 tumuli - morminte ale nomazilor, protejate de stat .

După întemeierea Țării Moldovei, aici au luat ființă 4 sate care au dăinuit până la sfârșitul secolului XVII, apoi un singur sat până la sfârșitul secolului XVIII. Locuitorii ultimului sat au și alcătuit localitatea actuală. Satul a fost atestat documentar la 25 martie 1523 cu numele de Ivereni.

În 1794 în Iezăreni se construiește o bisericuță din lemn. În anii 1812 – 1821 moșia Iezăreni se află în posesia comerciantului ieșian Ioan Matei care avea 2 iazuri, 2 mori, 3 livezi și 5 vie. La recensământul oficial din 1859 s-a înregistrat o populație de 623 persoane. La începutul sec. XX în Iezărenii Vechi (numiți pe atunci Izereni) erau 72 de case cu o populație de 589 suflete. Încă din acea perioadă în apropierea satului era un heleșteu - lac amenajat pentru creșterea peștilor. Țăranilor le revinea 648 de desetine de pământ. Pe moșia satului existau vie și livezi[3].

După unirea Basarabiei cu România, datorită reformei agrare din 1922, 155 de țărani au fost împroprietăriți cu 641 ha de pământ moșieresc. După Primul Război Mondial și până la cedarea Basarabiei în 1940 (conform Recensământului din 1930) Iezărenii Vechi (sub denumirea de Ezerenii-Vechi) erau incluși în Plasa Slobozia Bălți, județul Bălți iar după desființarea Plasei Slobozia Bălți se găsește în Plasa Sângerei [4].

În perioada interbelică populația satului a continuat să crească, deși s-au înrestrat ani cu declin. În 1923 în satul Iezăreni locuiau 520 de oameni, în 1930 – 923; în 1933 – 740; iar în 1940 – 1 138 persoane. În 1924 se construiește o biserică care în prezent are statut de monument arhitectural [2].

În timpul celui de al Doilea Război Mondial și din cauza foamei generate de fiscalitatea excesivă a sovieticilor populația satului s-a redus cu peste 300 de locuitori. Din 1941 și până în 1944 Iezărenii Vechi fac parte din Plasa Bălți, Plasa Sângerei fiind desființată.

În perioada regimului comunist în Iezărenii Vechi era localizat sediul colhozului „Serghei Lazo”. Populația și activitatea economică este caracterizată printr-o creștere. Astfel în 1969 producția globală constituia 1,1 mln ruble sovietice, cea mai mare parte revenind pomiculturii și viticulturii – 345 mii ruble, fiind urmate de creșterea animalelor – 295 mii ruble; cultura plantelor tehnice – 283 mii ruble; cultura cerealelor – 162 – mii ruble. Venitul net în bugetul satului în 1969 era de 244 mii ruble. În 1970 în Iezărenii Vechi locuiau 1555 persoane [5]. Din punct de vedere administrativ satul este inclus în Raionul Lazovsc.

La recensământul din 1979, numărul locuitorilor constituia 1 828 de persoane, iar la cel din 1989 – 1 636.

Populația satului Iezărenii Vechi nu a susținut referendumul unional cu privire la păstrarea Uniunii Sovietice. După declararea independenței Republicii Moldova pământul a fost reîntors țăranilor. Raionul

Lazovsc, ce includea Iezărenii Vechi, este redenumit în Sângerei. Unitatea administrativă este păstrată până în 1998, când are loc formarea județelor, și reinființată prin reforma administrativă din 2001. În perioada existenței județelor, Iezărenii Vechi făceau parte din județul Bălți.

Foto 2 Biserica " Sfântul Nicolae", com.Iezărenii Vechi, r-nul Sângerei

În comuna Iezărenii Vechi este o biserică "Sfântul Nicolae".

În Dicționarul Geografic al Basarabiei din anul 1904, scris de Zamfir Arbore sunt menționate cele două localități ca: **IZERENI***, sat, înjud. Bălți, așezat pe țărmul stâng al râului Ciulucul-d.-m. Face parte din volostea Chișcăreni. Lângă sat este un heleșteu. Are 72 case cu o populație de 589 suflete; biserică și școală rusească. Țăranii posedă pământ de împrumutare 648 desetine. Proprietarii: Consioti, are 1395 des., moștenitorii Leonard, 1174 des., D-na Filatov, 221 des. Sunt vii și livezi cu pomi.

* **Azi Iezărenii Vechi.**

Comuna Iezărenii Vechi este în apropiere de drumul de importanță internațională M14 Brest-Briceni-Chișinău- Tiraspol- Odessa. Comuna se învecinează la Nord cu s. Vrănești, la Vest- Chișcăreni, la Sud-Est – S. Ciuciuieni, la Sud - Flămânzeni.

Prin urmare, așezarea geografică favorabilă a comunei pe axa Bălți- Chișinău, în special apropierea de drumul de importanță internațională M14, deschide premise de dezvoltare economică a comunei, dezvoltarea turismului și mobilitatea populației spre centrele economice regionale.

Fiind caracterizat prin resurse acvatice sub formă de bazine (iazuri) și având un relief predominant de altitudini joase (până la 90 m),cu o bonitate a solurilor (60%) de nivel mediu național, relieful comunei este prielnic pentru creșterea cultivarea culturilor cerealiere, pomicultura, plante tehnice. Pe teritoriul comunei, actualmente, există suprafețe afectate de alunecări de teren.

Foto 3 Râul Ciulucul de Mijloc în perimetrul com. Iezărenii Vechi, r-nul Sângerei

Fondul acvatic al comunei este format dintr-o suprafață totală de 200,82 ha. Apa potabilă pentru localnici este asigurată din cele 447 fântâni de mină și 4 fântâni arteziene din perimetrul comunei.

3.2. Potențialul uman

Populația Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei este de 1920 persoane (710 – bărbați (37%) și 1210– femei (63%)). Din totalul populației comunei, 1289 persoane sunt în vârstă aptă de muncă (cca. 67%). Populația absentă din comună (mai mult de 1 an) se ridică la 90 persoane sau 5% din numărul total al locuitorilor comunei.

Pe parcursul anului în jur la 190 persoane sau cca. 10% din locuitorii comunei pleacă la munci temporare (pînă la 1 an), preponderent în țările UE, Rusia. Prin urmare, aproximativ jumătate din numărul total de locuitori ai comunei au tendința de a pleca peste hotare pentru satsfacerea nevoilor financiare.

Conform datelor statistice copiii de vârstă 0-16 ani constituie 21% (396) din numărul total al populației comunei, populația în vârstă pensionării (peste 62 ani – bărbați și peste 57 ani - femei) – 12% (235 persoane)

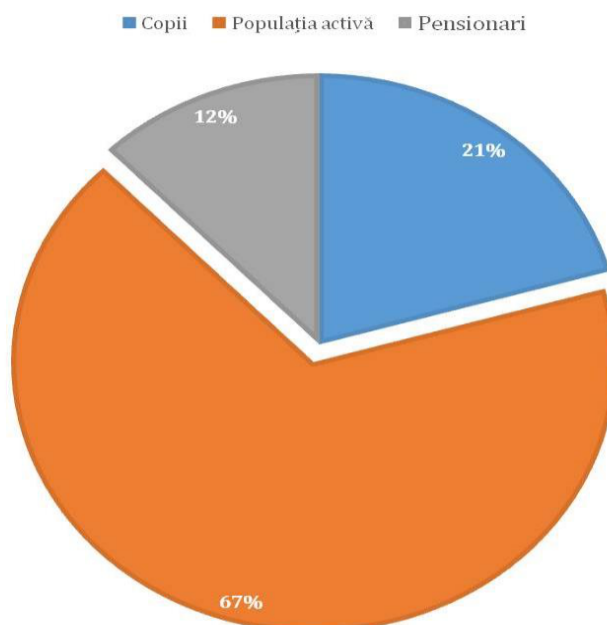

Figura 1. Structura populației din s. Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei

Tendința la capitolul demografic în comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei este preponderent pozitivă. Astfel, pe parcursul ultimului an în localitate s-au înregistrat 19 decese și 27 nou-născuți. Coraportul mortalitate/natalitate este de $1 \div 0,7$.

În structura etnică a populației comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei predomină moldovenii/românii, populația majoritară, constituind cca. 98,25% din totalul populației, urmează ucrainenii și rușii cu o pondere de 1,43% și 0,32%.

La momentul de față sunt încadrați în câmpul muncii 200 locuitori ai comunei, ceea ce constituie cca. 15 % din populația aptă de muncă. Dintre persoanele respective, 80 sunt angajate în câmpul muncii pe teritoriul comunei, iar altele 120 persoane – în alte localități de pe teritoriul RM. Pe lângă locurile de muncă disponibile localnicilor în cadrul comunei, o parte a populației comunei se deplasează la munci în centrele raionale din apropiere. În concluzie constatăm o rată mică a angajării persoanelor active în câmpul muncii, ceea ce negativ se răsfrânge asupra veniturilor populației comunei per ansamblu și stagnează dezvoltarea durabilă a localității.

3.3. Infrastructura de utilități publice

3.3.1. Alimentarea cu energie electrică, iluminat stradal

Pe raza comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei există rețea de linii electrice aeriene de înaltă tensiune, tensiune medie și joasă tensiune. Comuna este asigurată cu energie electrică de către compania Red Nord SA. Starea liniilor de distribuție este bună.

În prezent comuna dispune de iluminare stradală cu becuri economice. Costul lunar actual al iluminatului stradal este de achitat din bugetul local. Pentru următorii ani se va implementa proiectul de extindere a rețelei de iluminare stradală- prin mărirea numărului de piloni. În cadrul derulării proiectului de extindere a iluminatului stradal, inițial este necesar elaborarea proiectului tehnic, disponibilitatea suportului financiar cât și a suportului din partea distribuitorului de energie electrică. Odată cu finalizarea proiectului va fi benefică participarea ulterioară a localnicilor la suportarea costului energiei electrice consumate prin achitarea unei plăți lunare suplimentare.

3.3.2. Alimentarea cu apă

În prezent în comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei este implementat un sistem centralizat de alimentare cu apă a caselor de locuit și a edificiilor social-administrative.

La momentul actual 78% (447) dintre gospodăriile comunei Iezărenii Vechi sunt conectate la rețeaua centralizată de apeduct ca urmare a implementării proiectelor de dezvoltare rurală a comunei Iezărenii Vechi pentru anii precedenți. Alimentarea cu apă este îndeplinită prin intermediul a 4 fântâni arteziene. Costul unui m³ de apă este de 10 lei, insuficient pentru a acoperi deservirea sistemului de apeduct și întreținerea tehnică a acestuia.

Sursa principală de aprovizionare cu apă potabilă o constituie fântânile de tip mină. În localitate sunt puse în exploatare 120 fântâni de tip mină a căror apă este utilizată de către localnici pentru necesitățile casnice de zi cu zi. Cu toate acestea, există un risc real și continuu ca în unele zone ale localităților calitatea apei din fântâni să fie nesatisfăcătoare. În acest caz, este necesară efectuarea unei analize a calității apei, cu o marcare ulterioară a fântânilor prin intermediul cerculețelor de diferite culori (caracteristice rezultatelor analizei).

Foto 4 Fântână arteziană, com. Iezărenii Vechi, r-nul Sângerei

Comuna dispune de perspectiva construcției sistemelor de irigare în domeniul agricol din bazinele acvatice de pe perimetrul comunei. Prioritatea respectivă este una strategică atât pentru APL, cât și pentru localnici. În această direcție urmează de demarat implementarea unor proiecte de irigație la scară mică și mijlocie pe unele sectoare de teren din perimetrul agricol care sunt amplasate în imediata apropiere de bazinele și râurile menționate anterior. Construcția și reabilitarea sistemelor de irigare vor permite sporirea productivității terenurilor, cât și asigurarea unor produse agricole de calitate.

3.3.3. Canalizare

Comuna Iezărenii Vechi nu deține un sistem de canalizare centralizat a apelor uzate de la locuințe și obiectele social-administrative. Toți locuitorii evacuează deșeurile în bazine neautorizate, ceea ce constituie un pericol eminent pentru starea mediului înconjurător.

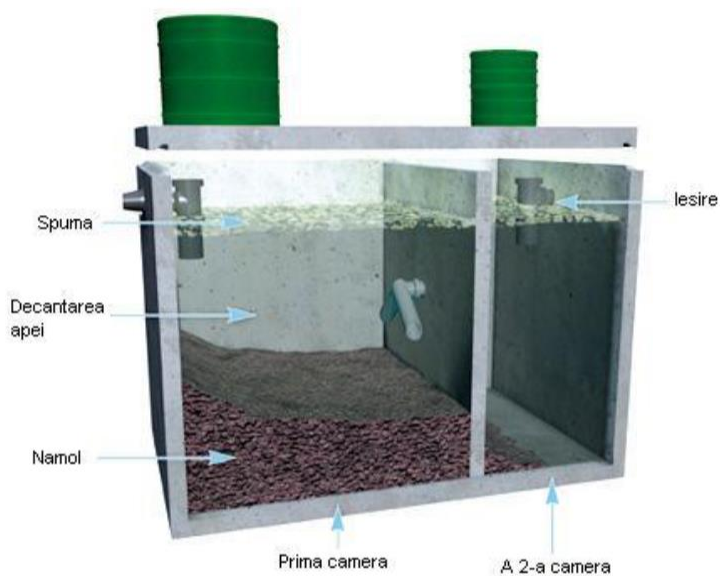
Problema dată urmează a fi soluționată prin intermediul realizării proiectului de construcție a sistemului de canalizare în com. Iezărenii Vechi, r-nul Sângerei. Proiectul prevede construcția sistemelor comunale de canalizare a localității menționate, iar captarea apei în sisteme comunale de canalizare va diminua efectele negative asupra mediului și în special asupra apelor subterane care sunt într-o conexiune directă cu bazinele acvatice din zonă. În rezultatul construcției și reabilitării sistemului de canalizare pentru localitățile beneficiare ca efect multiplicator vor fi serviciile de asigurare cu apă / canalizare oferite agenților economici și populației localităților comunei Iezărenii Vechi, îmbunătățirea mediului rîulețului Ciulucul de Mijloc, cât și creșterea indicelui de sănătate a populației.

Comuna nu dispune de o stație de epurare. Necesitatea unei stații de epurare și dotată modern a devenit din ce în ce mai evidentă. Pentru perioada următoare se necesită implementarea unui proiect de construcție a stației de epurare a localității și extinderea conectărilor la sistemul de canalizare.

Reguli generale pentru sistemele de colectare a apelor uzate în sistemul centralizat:

Cerințe pentru proiectarea, construirea și operarea în conformitate cu cele mai avansate cunoștințe tehnice, însă care nu implică costuri ridicate:

- dimensiunea/capacitatea sistemului de colectare în funcție de volumul și caracteristicile apelor uzate urbane;
- prevenirea pierderilor în rețea;
- limitarea poluării apelor receptoare datorită debitelor excedentare din rețelele de canalizare.

Sisteme individuale sau alte sisteme adecvate de epurare corespunzătoare – excepție de la regulă.

Cerințe pentru proiectare, construire și operare care să asigure același nivel de protecție a mediului ca și sistemul de colectare centralizat.

Pot fi utilizate doar după evaluarea caz cu caz și după o argumentare ce se referă la absența beneficiului pentru mediu față de sistemul de colectare centralizat, sau conform situației în care sistemul de colectare necesită costuri excesive.

Fosă Septică

Sistemele individuale de colectare a apelor uzate recomandate de ghidurile Comisiei Europene sânt în principal bazine de colectare sau alte tipuri de containere, care sânt impermeabile, iar apele uzate sânt colectate și transportate în mod regulat la o stație de epurare. De asemenea, referitor la sistemele individuale de epurare a apelor uzate sânt acceptate acele procese de epurare care să asigure efluenți ai căror calitate să nu aibă efecte adverse asupra mediului. Pot fi utilizate bazinele de stocare a apelor uzate de tip etanș vidanjabil (exemplu: fose septice), iar calitatea apelor uzate colectate și epurate să respecte cerințele în vigoare.

3.3.4. Alimentarea cu gaze naturale

Sistemul de alimentare cu gaze naturale din comuna Iezărenii Vechi asigură cu gaz natural instituțiile administrative din localitate. În pofida numeroaselor eforturi de asigurare a locuitorilor cu gaz natural necesar uzului casnic, gospodăriile realizează prepararea hranei la aragazuri aprovizionate din butelii de gaz lichefiat /electrice, precum și la cuptoare/sobe cu lemne/cărbune. Exemple de probleme la conectarea gospodăriilor la gaze naturale sunt lipsa inițiativei private și a mijloacelor bănești, plus la acestea și costul ridicat a 1m³ gaz natural furnizat consumatorului final. Imposibilitatea suplinirii de către solicitant a condițiilor prevăzute de către furnizor în avizul de racordare la rețeaua de gaze naturale, reprezintă un alt exemplu de factor care împiedică realizarea contractelor de furnizare a combustibilului către consumatorii finali existenți.

Operatorul de rețea poate refuza argumentat eliberarea avizului de racordare solicitantului în cazul în care se confruntă cu lipsă de capacitate, inclusiv pe motiv că nu există rețea de gaze naturale sau dacă rețeaua de gaze naturale nu permite satisfacerea cerințelor în gaze naturale ale solicitantului. Refuzul trebuie motivat și justificat în modul corespunzător. Operatorul de rețea este obligat să ofere solicitantului informații pertinente despre măsurile necesare extinderii rețelelor de gaze naturale și despre termenele concrete de realizare a extinderii rețelelor de gaze naturale.

3.3.5. Alimentarea cu căldură

În edificiile sociale a comunei Iezărenii Vechi, energia termică este asigurată pe baza utilizării gazului natural. Datorită faptului că nu toți locuitorii au posibilitatea de a se conecta la rețeaua de gazoduct, aceștia își asigură căldura în sezonul rece pe baza sobelor și cazanelor autonome pe bază de lemne și/sau cărbune, instalațiilor termice improvizate.

Există suficiente premise de a implementa în majoritatea edificiilor social-administrative cazane autonome pe bază de biomasă, care furnizează agent termic la un preț mult mai jos comparativ cu utilizarea gazului natural. Premisele respective sunt legate de existența în regiune a agenților economici producători de bricheti/peleți la prețuri rezonabile, precum și abundența în regiune a materiei prime pentru producerea biomasei.

În perspectivă ar fi benefică efectuarea unor serii de lucrări de termoizolare a edificiilor social-administrative, ceea ce ar permite conservarea agentului termic și reducerea cheltuielilor pentru resursele energetice. Astfel, de lucrări ar fi binevenite și pentru gospodăriile casnice.

Ca alternativă de economisire a resurselor financiare pentru resursele energetice este utilizarea energiei solare. Una dintre soluții ar fi utilizarea panourilor solare pentru apă caldă la instituțiile de învățământ din localitate.

3.3.6. Telecomunicații

În comuna Iezărenii Vechi telefonia fixă este asigurată de către operatorul național – SA Moldtelecom, care asigură în proporție de 85% gospodăriile comunei cu numere de telefon: 486 case de locuit sunt telefonizate. Același operator asigură continuu racordarea gospodăriilor la rețeaua de Internet și conectarea la TV prin cablu. În raza comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei, acoperirea cu telefonie mobilă este bună. Localitatea se află în aria de acoperire a operatorilor de telefonie mobilă Orange, Moldcell și Unite. Totodată, ambele localități dispun de punct public de acces la Internet.

3.3.7. Rețeaua de drumuri

Comuna Iezărenii Vechi este în apropiere de magistrala M14 Brest- Briceni- Chișinău- Tiraspol- Odesa. Circulația populației comunei spre centrul raional (or. Sângerei) este asigurată zilnic de 2 rute/zi (tur-retur), precum și de către transportul public de tranzit. Probleme la capitolul mobilitate a populației comunei nu există. Comuna dispune de stații auto amenajate, dar se necesită reparația/ amenajarea altor stații auto.

În scopul efectuării lucrărilor de dezăpezire și menținere a drumurilor locale, primăria comunei apelează la serviciile agenților economici/ proprietarilor de tehnică necesară din teritoriu pentru utilizarea tehnicii mobile specializate

Rețeaua de drumuri a Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei se extinde pe o lungime totală de cca. 34,5 km dintre care drumuri asfaltate nu sunt, o parte din drumuri sunt amenajate parțial în variantă albă (acoperit cu pietriș-18,3 km în s.Iezărenii Vechi) și în cea mai mare parte "drumuri de țară". Drumurile din localitate sunt în mare parte rudimentare, cu excepția drumurilor centrale.

Foto 5 Drumurile în com. Iezărenii Vechi, r-nul Sângerei

Pentru următorii ani ca proiect viabil este creșterea lungimii drumurilor locale reabilite, care va contribui la crearea unor comunități durabile și creșterea numărului de vizitatori la principalele obiective turistice ale raionului Sângerei, sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri în regiune și crearea locurilor de muncă; îmbunătățirea infrastructurii de acces prin asigurarea unei infrastructuri

de transport moderne și durabile, în vederea dezvoltării sustenabile a economiei și a îmbunătățirii calității vieții, facilitarea accesului excursioniștilor și pelerinilor la principalele obiective turistice ale raionului Sângerei. Totodată proiectul va contribui la dezvoltarea și creșterea potențialului turistic din raionul Sângerei.

3.3.8. Fondul locativ

Actualmente, comuna Iezărenii Vechi dispune de 572 locuințe individuale particulare, din care 65 părăsite mai mult de un an. La moment în Comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei, sunt înregistrate 630 familii, iar pe parcursul ultimului an au fost înregistrate 7 căsătorii și 33 de nou-născuți, tendința fiind una crescătoare pentru ultimii ani. Mărimea medie a unei gospodării este de 3,04 persoane.

3.4. Economia locală

Economia locală este reprezentată prin 10 agenți economici (vezi tabelul de mai jos), dintre care 3 sunt lideri și 6 gospodării țărănești.

Tabelul 1. Lista întreprinzătorilor ce activează pe teritoriul Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei

Nr.	Denumirea întreprinderii	Genul de activitate
1.	Î.I. Cumpătă Ana	comerț
2.	SRL Diferval Stil	agricultura
3.	G.Ț. Cernogal Gheorghe	agricultură
4.	SRL Pasagrocom	agricultura
5.	Î.I. Sanlemix – Prim	moară – procesare
6.	Filiala Fabricii de brânzeturi din Soroca	colectarea laptelui
7.	G.Ț. Chisari Dorin	agricultura
8.	SRL Virtuos Impex	agricultura
9.	G.Ț. Tofan Grigore	agricultura
10.	S.A. Pește	piscicultura

Sursa: *Primăria Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei*

Structura ramurală a agenților economici nu este diversificată, fiind încadrată mai mult în activitățile comerciale, agricole și de producție.

Comuna nu dispune de elevatoare, centre de colectare a producției cărnii, mini-fabrici de confecții și prelucrare a pieilor/lânii și alte servicii necesare localităților. Perspectivele economiei locale se întrevăd anume prin deschiderea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniile menționate. Potențial uman și intenții în lansarea unor afaceri noi în cadrul comunei este suficient. Un compartiment aparte la capitolul perspective revine proiectelor de implementare a parteneriatelor publice private.

În localitate sunt 3 lideri: G.Ț. Cernogal Gheorghe-538,10 ha, Diferval Sril SRL-447,37 ha, Pasagrocom SRL-51,78 ha.

Comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei, cu o populație relativ stabilă, dispune și de un însemnat potențial agricol. Prin urmare, specificul comunei este agricultura datorită suprafețelor mari de

terenuri agricole (1570,30 ha), bonitatea solului fiind în mediu de 60%, ceea ce reprezintă nivelul mediu pe republică.

Pe teritoriul comunei Iezărenii Vechi, sunt date în arendă 4 bazine acvatice cu o suprafață de 163,1 ha pentru creșterea peștelui.

Venitul ramurii agricole ar crește ca urmare a utilizării tehnicilor agricole moderne. Aici se include aplicarea sistemelor antigrindină, tehnologii moderne de prelucrare a solului, implementarea sistemelor de irigații, creștere intensivă a legumelor în complexe moderne de sere. Perspective la acest compartiment sunt suficiente, având în vedere structura prielnică a reliefului și bonitatea ridicată a solului.

Activitatea de producere în sectorul agricol în cadrul comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei este orientată preponderent spre cultivarea cerealelor și plantelor tehnice, precum și creșterea animalelor în propriile gospodării (vezi tabelul de mai jos).

Tabelul 2. Efectivul animalelor și păsărilor în gospodăriile populației

Efectiv	Nr. capete
Bovine	450
Porcine	56
Ovine, caprine	712
Cabaline (cai, măgari, etc.)	60
Păsări de toate speciile	6524

Sursa: Primăria Comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei

3.5. Edificii sociale

3.5.1. Educație

Pe teritoriul comunei activează un Gimnaziu "Sergiu Rădăuțan" și o grădiniță "Andrieș".

Starea tehnică a instituțiilor educaționale este relativ bună, fiind efectuate în ultimii ani unele lucrări de reparații/renovare. În toate instituțiile educaționale regimul de lucru este de 5 zile în săptămână.

Clădirea gimnaziului "Sergiu Rădăuțan" din localitatea Iezărenii Vechi este una tipică. La momentul actual la gimnaziu își fac studiile 175 elevi, iar întru menținerea stării tehnice a edificiului și instruirea educațională a elevilor activează un total de 18 cadre didactice și 11 lucrători ai personalului tehnic.

Gimnaziul dispune de săli de clasă bine amenajate, sală de sport, sală de festivități, teren sportiv, cantină, depozit. Clădirea gimnaziului este conectată la apeduct și sistem de canalizare local(hazna). Agentul termic în edificiu este furnizat în perioada rece a anului de la cazangeria autonomă pe bază de gaze naturale.

În vedere îmbunătățirii procesului educațional al comunei se necesită înnoirea continuă a inventarului de studii al elevilor, modernizarea tehnică a sălilor de studii metodologice și specializate, precum și ridicarea continuă a nivelului de calificare a pedagogilor și a personalului auxiliar.

Pe teritoriul comunei activează Grădinița "Andrieș". Grădinița Iezărenii Vechi este frecventată zilnic de 86 copii și dispune de un total de 6 educatori și 11 lucrători auxiliari.

Starea tehnică a edificiului este bună. Edificiul este electrificat, conectat la rețelele de telecomunicații și dispune de pavilioane de joacă, cantină și depozit. Grădinița este asigurată cu sistem de apeduct și sistem de canalizare autonom. Agentul termic la Grădinița "Andrieș" este furnizat în perioada rece a anului de cazangeria pe bază de gaz natural.

În vedere îmbunătățirii activității grădiniței se necesită procurarea unor noi seturi de jucării și accesorii auxiliare cât și ridicarea continuă a nivelului de calificare a educatorilor și a personalului auxiliar.

În domeniul obștesc și cultural în cadrul comunei activează asociația obștească Asociația Pedagogilor și Părinților, Asociația Educatorilor și Părinților în domeniul educației.

3.5.2. Sănătate, asistență socială

Dominiul medical al comunei este reprezentat prin OMF Iezărenii Vechi. Instituția medicală dispune de edificiu separat, starea tehnică fiind bună și dispune de un nivel scăzut de asigurare cu aparataj și utilaj medical. Instituția medicală este electrificată, conectată la rețelele de telecomunicații, inclusiv la rețelele de utilități sociale, precum apă . Agentul termic este furnizat prin intermediul cazangeriei pe bază de gaz natural.

Asistența medicală în cadrul comunei este asigurată de 1 medic de familie, 3 asistenți medicali. Se necesită recalificarea continuă a personalului medical.

La OMF se prestează următoarele servicii: administrarea medicamentelor intramusculare și intravenoase, acordarea serviciilor medicale în caz de urgență. În perspectivă se impune lărgirea spectrului de servicii medicale prestate locuitorilor. Comuna nu dispune de un staționar medical de profil general sau specializat. Dotarea OMF cu unitate de transport permite colectarea probelor biologice la locul de trai al pacientului dar și deplasarea medicilor de familie în teritoriu pentru deservirea populației.

În cadrul comunei nu este amenajat un parc. Deschiderea, dotarea și amenajarea unor asemenea obiecte sociale contribuie semnificativ la fortificarea sănătății cetățenilor și petrecerea timpului liber într-un mediu plăcut.

În cadrul comunei își desfășoară activitatea în domeniul asistenței sociale 1 asistent social, care împreună cu lucrătorii sociali deservesc grupele de persoane socialmente vulnerabile, preponderent singuratic, care necesită deservire la domiciliu. Persoanele date prestează servicii specializate persoanelor și familiilor care sunt beneficiari de asistență socială și duc evidența lor. Persoanelor socialmente vulnerabile li se acordă și ajutoare sociale, precum sunt: alocații de șomaj, indemnizații pentru motive de sănătate, compensații pentru perioada de iarnă, indemnizații de îngrijire a copiilor.

3.5.3. Cultura

Comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei nu beneficiază de un Casă de Cultură. Evenimentele cultural-artistice se organizează în cadrul Primăriei unde este amenajată o sală sau în sala de festivități a Gimnaziului " Sergiu Rădăuțan".

Dominiul cultural al comunei este dezvoltat, cu rezerve de a re/deschide noi cercuri de muzică și dans.

În c.Iezărenii Vechi activează un cerc de dans "Izăreanca", Colectivul coral "Doinița" și un ansamblu folcloric care sunt frecventate de către copii/ tineri.

Pe parcursul anului în cadrul comunei se organizează următoarele evenimente cultural-artistice, acțiuni sportive:

- Revelionul cu cetele de urători,
- Crăciunul cu Jocul Mare,
- Ziua internațională a copiilor,
- Sărbătorile Naționale
- Ziua îndrăgostiților
- Ziua Femeii
- Paștele și Paștele Blajinilor.

Sărbătorile respective necesită a fi menținute și revigorate în timp.

Comuna dispune de o bibliotecă care se află în incinta primăriei Iezărenii Vechi, localnicii ambelor localități având posibilitatea de a se bucura de activitatea acesteia pe teritoriu. Starea tehnică a încăperii bibliotecii este bună. Agentul termic este furnizat în timpul sezonului rece pe bază de gaz natural. Este necesar suplینirea fondului de cărți, procurarea tablelor pentru șah și schimbarea mobilierului.

În comuna Iezărenii Vechi există un Muzeu deschis, pentru următorii ani ar fi benefic să se completeze gama de exponate prezentate. Pentru a se face cunoscuți cu istoria comunei, locuitorii au posibilitatea de a scrie publicația "Istoria comunei Iezărenii Vechi".

Considerat a fi un fenomen social și economic specific civilizației moderne, turismul este puternic ancorat în viața societății și ca atare, influențat de evoluția ei. Cel mai important produs turistic al regiunii este diversitatea: peisagistică, etnică, culturală și religioasă. Prin trăsăturile fizico-geografice și patrimoniul cultural se poate exprima rolul și importanța socială a turismului în regiune. Diversitatea modalităților dedicate timpului liber are la bază potențialul turistic natural și antropocentric ridicat din Regiunea Nord. Prin urmare, domeniul turistic este unul cu mari perspective pentru comuna Iezărenii Vechi, fiind caracterizată printr-un bogat potențial turistic natural și antropocentric. Cu legende frumoase ale apariției localității și o istorie ulterioară remarcată prin cultură cu tradiții deosebite, comuna dispune de un potențial de apreciat pentru anii viitori.

În ceea ce privește domeniul sportiv este dezvoltat. Comuna este reprezentată de Echipa de fotbal "Steaua", participă la competiții locale/ raionale, dispune de 1 stadion care necesită investiții.

În comună este deschisă filială a **Școlii de Judo "Dumitru Atanasov"** din s. Chișcăreni. Sportivii școlii au participat în cadrul Campionatului Republicii Moldova de judo- cadeți 2018 și au luat 4 medalii de bronz. Luptătoarele filialei medaliate sunt: Valeria Chelmescu, Ana Mușet, Valeria Deleu și Raluca Golban, sunt antrenate de dn. Viorel Midrigan.

Foto 6 Luptătoarele- campioane a Școlii de Judo "Dumitru Atanasov

În cadrul gimnaziului "Sergiu Rădăușan", se practică atletismul în ore extrașcolare. Astfel, pe viitor se necesită implementarea proiectelor relative domeniului, dezvoltarea și susținerea capacităților a tinerilor sportivi. Se preconizează amenajarea stadionului central din localitatea Iezărenii Vechi pentru următorii ani.

3.6. Suprafața administrativă, fondul funciar

Suprafața totală a teritoriului comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei, constituie cca. 3262,62 ha, din care suprafața terenurilor cu destinație agricolă constituie 48 la sută din total (cca. 1570,30 ha), inclusiv teren arabil – 42% (cca.1355,24 ha), plantațiile multianuale – 6% (cca. 185,25 ha). Suprafața de terenuri din suprafața administrativă a comunei care revine fondului silvic este de cca.88,57 ha. Nemijlocit terenul localității se întinde pe o suprafață de cca. 150,65 ha (detalii în tabelul de mai jos).

Prin urmare, însăși structura fondului funciar al comunei Iezărenii Vechi permite practicarea intensă a cultivării cerealelor și a plantațiilor pomicole. În cadrul lanțului valoric agricol ar fi binevenită reabilitarea și construcția a noi frigidere industriale, uscătorii și elevatoare care aduc o plus valoare la producția agricolă colectată.

Tabelul 3. Structura suprafețelor administrative a Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei

Nr	Denumirea terenurilor	La 01.01.2016 (ha)	La 01.01.2017 (ha)
1.	Teren cu destinație agricolă, inclusiv	1570,35	1570,30
	<i>Teren arabil</i>	1355,69	1355,24
	<i>Plantații multianuale</i>	185,25	185,25

	<i>Construcții și curți</i>	15,31	15,71
II.	Teren al localității	150,65	150,65
III.	Teren destinat industriei și transportului	15,42	15,42
IV.	Terenul fondului silvic, inclusiv	88,57	88,57
	<i>Gospodăria silvică Sângerei</i>	44,00	44,00
	<i>Primăria</i>	44,57	44,57
V.	Terenul fondului apelor, inclusiv	282,00	282,82
	<i>Rîul Ciulucul de Mijloc - lungimea albiei</i>	158,99	158,99
	<i>Primăria</i>	41,83	41,83
VI.	Terenul fondului de rezervă	1231,28	1231,33
	<i>Dezvoltarea socială (5%)</i>	0,0	0,0
	<i>Uz comun (inclusiv pășuni)</i>	1231,28	1231,33
	Total terenuri	3262,62	3262,62

Cotă funciară per persoană în comună ajunge la o suprafață medie de 1,30 ha. Se constată o fragmentare în continuare a terenurilor agricole, moment pozitiv pentru dezvoltarea în continuare a agriculturii în teritoriu și aplicarea tehnicilor/tehnologiilor agricole moderne. Consolidarea terenurilor ar permite implementarea sistemelor de irigații la suprafețe mari de teren agricol. Pe perimetrul comunei actualmente nu există sisteme de irigație moderne utilizate de către agenții economici. Datorită dezvoltării economice pozitive din ultimii ani se prevede construcția și exploatarea a noi sisteme de protecție antigrindină a livezilor și culturilor cerealiere. Pe viitor se preconizează implementarea sistemelor de irigații la suprafețe mari de teren agricol și continuarea procesului de consolidare a terenurilor agricole.

3.7. Mediul ambiant

La moment comuna Iezărenii Vechi dispune de sistem de colectare a deșeurilor. Deșeurile solide fiind transportate de "Întreprinderea municipală" Servcom- Chișcăreni", care prestează servicii de evacuare a deșeurilor, întreținere și dezapezire a drumurilor, deservire a rețelelor electrice și rețelelor de apă și canalizare. Toate cheltuielile pentru evacuarea deșeurilor sunt suportate de către locuitori, pentru fiecare persoană din familie se achită 9 lei. În cazul în care apare o gunoiște neautorizată, se aplică amenzi conform prevederilor legislației în vigoare.

Proiectul propune creșterea gradului de conștientizare a importanței gestionării eficiente a problemei deșeurilor aducând beneficii pentru fiecare localitate prin reducerea volumului de deșeuri depozitate odată cu creșterea cantității materialelor reciclabile, scăderea nivelului de poluare a solului și a apelor subterane, creșterea calității vieții populației prin reducerea riscurilor de îmbolnăvire.

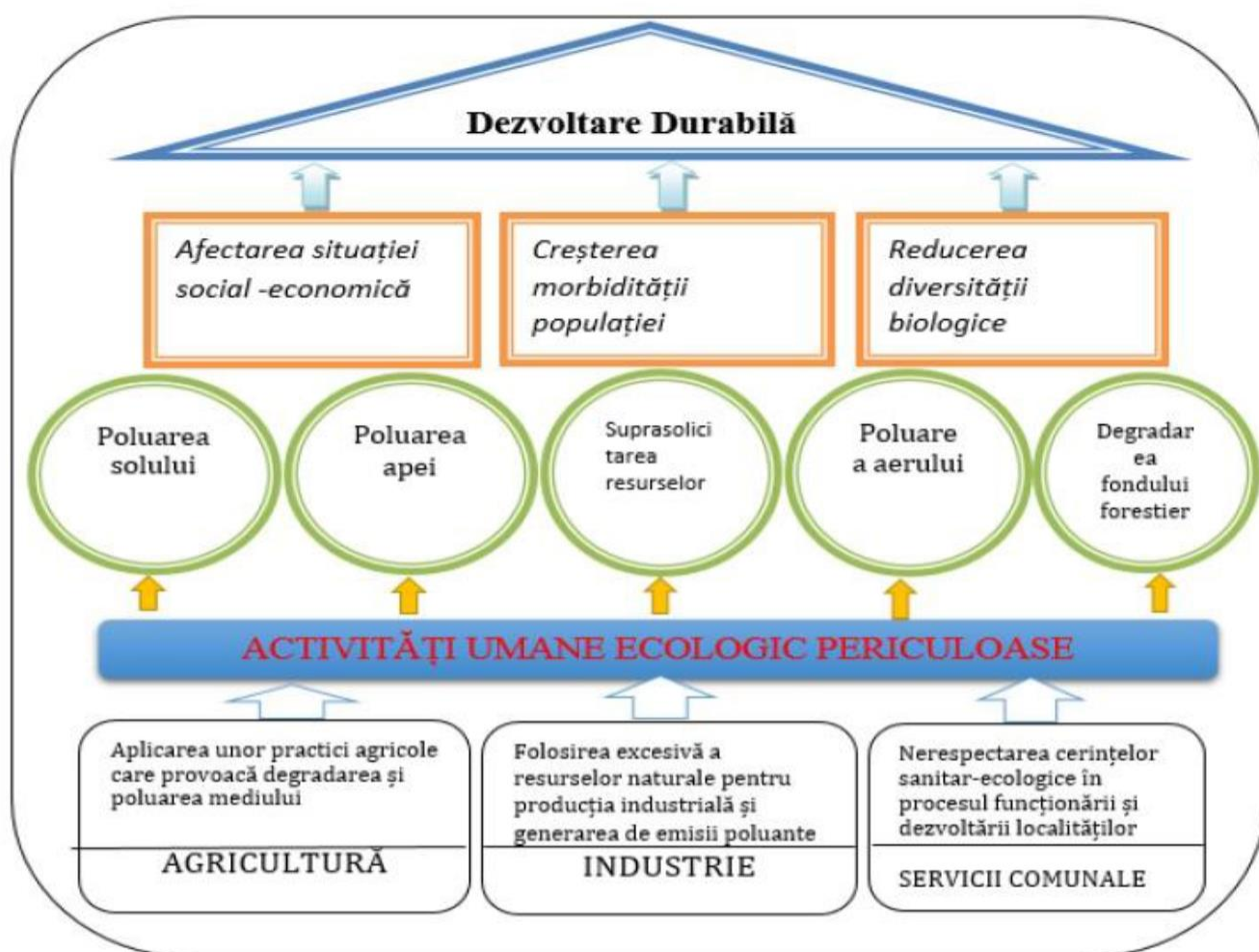
Ulterior este necesară desfășurarea unei campanii publice de informare și conștientizare a locuitorilor comunei în vederea depozitării gunoiului la platforme. Cheltuielile pentru colectarea gunoiului se prevăd a fi suportate lunar de APL, cât și de fiecare gospodărie în parte.

De menționat că, în zonele rurale fiecare cetățean "produce" zilnic circa 1 Kg de deșeuri, 365 kg/an/locuitor. Așadar, în Comuna Iezărenii Vechi se acumulează anual cca 700,8 tone de deșeuri menajere, cca.58 tone lunar. Deșeurile se constituie din resturile de la prepararea hranei, recipiente de plastic, ambalaje, hârtie, material textil, deșeuri de grădină, deșeuri agricole și animaliere, componente metalice, aparatură electrocasnică ieșită din uz și multe altele.

O altă problemă majoră legată de mediu este starea locațiilor acvatice din perimetrul comunei, care necesită a fi menținute în stare funcțională. Asemenea măsuri se practică în localitate la anumite intervale de timp, fiind implicați atât adulții, cât și elevii. Ca concluzie calitatea mediului ambiant depinde de mărimea impactului antropogen, mai ales de practicile economice actuale.

Actualmente modul de organizare a activităților umane nu corespunde principiilor dezvoltării durabile și evident are următoarele efecte pentru mediu și societate (vezi figura de mai jos). Pe parcursul ultimilor 10 ani, dezastrele naturale, în special ploile torențiale cu grindină și vânt puternic au cauzat prejudicii mari localnicilor. Gestionarea eficientă a acestor riscuri în cadrul comunei Iezărenii Vechi va depinde de perfecționarea mecanismelor de avertizare, de transfer al riscurilor și de îmbunătățirea sistemelor de drenaj și gestionare a apelor scurse.

Figura 2. Schema vectorială în sistemul "Om - Societate - Natură" în condiții de nerespectare a principiilor dezvoltării durabile

3.8. Capacitatea instituțională

Primăria Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei dispune de propriul sediu – clădire tipică. Starea tehnică a clădirii este bună. Sediul este conectat la rețelele de utilități publice- apeduct, electricitate și telecomunicații, rețea de canalizare locală (hazna). Încălzirea clădirii Primăriei este asigurată la moment prin intermediul agentului termic pe bază de gaz natural.

Aparatul primăriei poate fi calificat drept competent cu o bogată experiență în domeniu. Din componența aparatului primăriei fac parte: primarul, secretarul consiliului, specialist în reglementările proprietății funciare, contabilul, percepătorul fiscal. Toți specialiștii dispun de un stagiu de muncă de minim 1 an. Consiliul primăriei este alcătuit din 11 consilieri. Activitatea aparatului Primăriei este foarte bine concepută. Prin urmare, secretarul consiliului, este direct responsabil pentru starea lucrurilor la toate compartimente în cadrul localității. Fiecare consilier local are sectorul său din perimetrul comunei de care este responsabil. La începutul fiecărei săptămâni se petrec ședințe de lucru ale aparatului Primăriei, unde se discută despre toate problemele comunei și se precaută soluțiile de a le rezolva.

În condițiile actuale când se necesită în mod prioritar de atras surse financiare externe pentru demararea proiectelor de importanță majoră pentru comună, funcționarii primăriei/consilierii urmează a fi instruiți în domeniul atragerii fondurilor externe/investițiilor, managementului proiectelor. La fel se necesită suplinirea cunoștințelor în domeniul administrației publice, operarea tehnicii de calcul. În perspectivă se necesită implementarea unui circuit electronic al tuturor documentelor APL, fiind implementat proiectul „Primăria electronică”.

În perspectivă, în vederea sporirii gradului de implicare a cetățenilor în procesul decizional a APL se impune elaborarea unui mecanism de implementare în activitatea aparatului Primăriei a prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional (Nº 239 din 13.11.2008).

Securitatea cetățenilor în cadrul comunei este asigurată șeful de post (ofițer superior de sector al postului de poliție Iezărenii Vechi din subordinea Inspectoratului de poliție Sângerei). Sediul poliției locale se află în incinta primăriei. Starea criminogenă în cadrul comunei Iezărenii Vechi este relativ bună.

În comuna Iezărenii Vechi este amplasat 1 Oficiu Poștal, care se află în sediul Primăriei. Starea oficiului este satisfăcătoare, dar necesită lucrări de reparație, fiind dotat cu utilități sociale, precum electricitatea, telecomunicații. Oficiul nu este conectat la apeduct sau sistem de canalizare. Încălzirea Oficiului Poștal este de asigurată prin intermediul sistemului de încălzire al Primăriei.

Comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei nu dispune de un post de radio sau de un ziar local. Populația comunei preponderent se informează de pe panourile informative instalate în incinta și în fața primăriei, precum și în locuri special amenajate din perimetrul comunei. Cetățenii mai sunt informați prin intermediul presei regionale și republicane, TV, posturile de radio regionale și republicane, anunțuri și avize informative.

3.9. Sectorul asociativ

În Comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei sunt înregistrate și își desfășoară cu succes activitatea 6 organizații obștești de profil (vezi tabelul de mai jos). Pe parcurs se va impune deschiderea unor noi organizații în așa domenii ca: tineret, mediu, salubritate, gestiunea aprovizionării cu gaze naturale, etc.

Tabelul 4. Lista ONG-urilor din Comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei

Nº	Denumirea ONG-ului	Anul înregistrării	Domeniul de activitate
1	A.O. Utilizatorilor de Apă	2002	Captarea și distribuția apei potabile din localitate
2	A.O. "Vânătorilor"	2013	Vânătoare
3	A.O. Femeilor	2007	Întrebări sociale ale satului
4	A.O. Pedagogilor și Părinților	2003	Asigurarea durabilității gimnaziului
5	A.O. Educatorilor și Părinților	2004	Activizarea și dezvoltarea procesului educațional
6	A.O. Veteranilor	2010	Întrebări sociale ale veteranilor din localitate

3.10. Portofoliul de proiecte realizate

Pe parcursul anilor 2015-2017 în cadrul Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei au fost demarate și finisate în termen 13 proiecte majore în valoare totală de cca. **1 mln.647.017mii lei.**

Tabelul 5. Proiecte implementate în s.Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei în anii 2015-2017

Nº	Denumirea proiectului	Perioada implementării	Costul total, lei	Sursa de finanțare
1	Reparația capitală la grădinița de copii "Andrieș" (fațada clădirii)	a.2015	411679,00	FISM + B.L.
2	Reparația gimnaziului	a.2015	164901,78	Bugetul Local
3	Iluminare stradală	a.2015	58068,74	Bugetul Local
4	Reparația capitală la grădinița de copii	a.2016	84470,36	Bugetul Local
5	Reparația gimnaziului (etajul I)	a.2016	195374,91	Bugetul Local
6	Reparația gimnaziului (sala sportivă)	a.2017	83638,01	Bugetul Local
7	Forarea sondei și construcția turnului de apă din s.Iezărenii Vechi	a.2015-a.2017	117644,88	F.E.N. + B.L. + C.R.

8	Instalarea monumentului la intrarea în sat	a.2017	35593,43	Bugetul Local
9	Reparația unor porțiuni de drum din localitate	a.2017	54015,75	B.L.
10	Reparația unor porțiuni de drum	a.2017	207400,00	B.S.
11	Instalarea camerelor de luat vederi	a.2017	58700,00	B.L.
12	Iluminare stradală	a.2017	109949,91	B.S. + B.L.
13	Reparații capitale la primărie (sistemul de încălzire)	a.2017	65580,0	B.L.

4. PROCESUL DE ELABORARE A PLANULUI STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI IEZĂRENIII VECHI, R.NUL SÂNGEREI

4.1. Inițierea procesului de planificare strategică

Comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei, trebuie să își însușească și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa în viitor. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă dezorganizată, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se pot consuma irațional resurse prețioase. Experiența internațională a arătat că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru încheșat și când există o coordonare la nivel strategic.

Procesul de planificare strategică are ca scop definirea reperelor strategice de dezvoltare a comunei pe o perioadă de 5-7 ani. Etapele metodologice principale ale procesului de planificare strategică au fost următoarele: realizarea unei analize preliminare, stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei, analiza sectorială a domeniilor strategice principale și articularea documentului strategic propriu-zis.

Principiile care au stat la baza procesului de planificare strategică au fost: implicarea comunității, transparența, obiectivitatea, coerența și continuitatea proceselor.

Elementul-cheie în inițierea procesului de planificare strategică este identificarea resurselor locale, care pot fi văzute ca principalele oportunități de dezvoltare pe viitor a comunei.

Inițierea procesului de planificare strategică a început, după semnarea contractului de prestare a serviciilor de consultanță, apoi cu înființarea Echipei de Planificare (EP), desemnată de „Succes Consulting” SRL. În urma dezbaterilor interne Echipa de Planificare a beneficiat de instruire din partea Institutului de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor (IDEP) prin facilitarea procesului de planificare. Facilitatorul a explicat importanța elaborării planului, pașii de urmat, metode și tehnici de abordare a comunităților, metode de analiză a comunității în vederea identificării necesităților pentru stabilirea domeniilor de cuprindere a strategiei pentru elaborarea Planului Strategic de Dezvoltare Socio-economică a Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei. Au fost expuse metodele de consultare a comunității: workshopuri, metoda discuției, ședință de analiză, chestionare. Membrii EP au decis să utilizeze metoda chestionarelor. Procesul de consultare a comunității, interviuarea, a durat 3 săptămâni, după care a urmat ședința de analiză și interpretare a cercetărilor efectuate.

Pentru a da roade, planificarea strategică trebuie însoțită de promovarea la nivelul administrației publice locale a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să speculeze oportunitățile apărute în beneficiul comunei.

4.2. Înființarea echipei de planificare

Echipa de planificare socio-economică a comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei a fost constituită pe baza propunerilor IDEP, SCT și APL care au nominalizat persoanele investite cu încrederea pentru a-i reprezenta și a transmite problemele pe care aceștia le resimt și doresc să fie rezolvate în vederea îmbunătățirii vieții și dezvoltării durabile a localității Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei (vezi tabelul de mai jos). Membrii EP au făcut selecții astfel încât să fie acoperite toate domeniile de cuprindere a planului strategic. La înființare EP s-a ținut cont de voința fiecărui membru propus de a se implica în procesul de planificare strategică a Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei.

Tabelul 6. Componenta echipei de planificare

№	Numele și prenumele
1	Victor Buceațchi – primar, Comuna Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei
2	Marcoci Nina- secretarul Consiliului local în Comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei
3	Rusu Viorica- contabilul Primăriei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei
4	Guzun Maria- specialist în problemele perceperii fiscale la Primăria Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei
5	Crucieru Veaceslav- specialist pentru reglementarea regimului funciar la Primăria Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei
6	Guzun Vasile – consilier local, Comuna Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei
7	Cernogal Gheorghe- consilier local, Comuna Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei
8	Chisaru Viorica - consilier local, Comuna Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei
9	Foța Natalia - consilier local, Comuna Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei
10	Starostin Viorel- consilier local, Comuna Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei
11	Gabor Renata - consilier local, Comuna Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei
12	Ungureanu Mihail – consilier local, Comuna Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei
13	Țurcanu Mihail- consilier local, Comuna Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei
14	Martinici Radu- consilier local, Comuna Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei
15	Ciobanu Ivan- consilier local, Comuna Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei
16	Guzun Gheorghe- consilier local, Comuna Iezărenii Vechi, r. nul Sângerei

4.3. Intervievarea locuitorilor

Procesul de planificare strategică a fost precedat de un sondaj sociologic de opinii, conceput de către Institutul de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor și realizat de Echipa de Planificare în colaborare cu Primăria Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei. Au fost anchetate 46 persoane de diferite categorii sociale și de vârstă, inclusiv 22 bărbați și 24 femei. În baza datelor acumulate au fost stabilite problemele de ordin economic, social și ecologic cu care se confruntă populația comunei. În urma prelucrării datelor chestionării au rezultat următoarele concluzii:

Figura 3. Structura eșantionului interviuat după vârstă

În funcție de vârstă, structura eșantionului rezultat este prevalată de persoanele cu vârsta cuprinsă între 40-60 ani, urmată de categoriile de vârstă 60+.

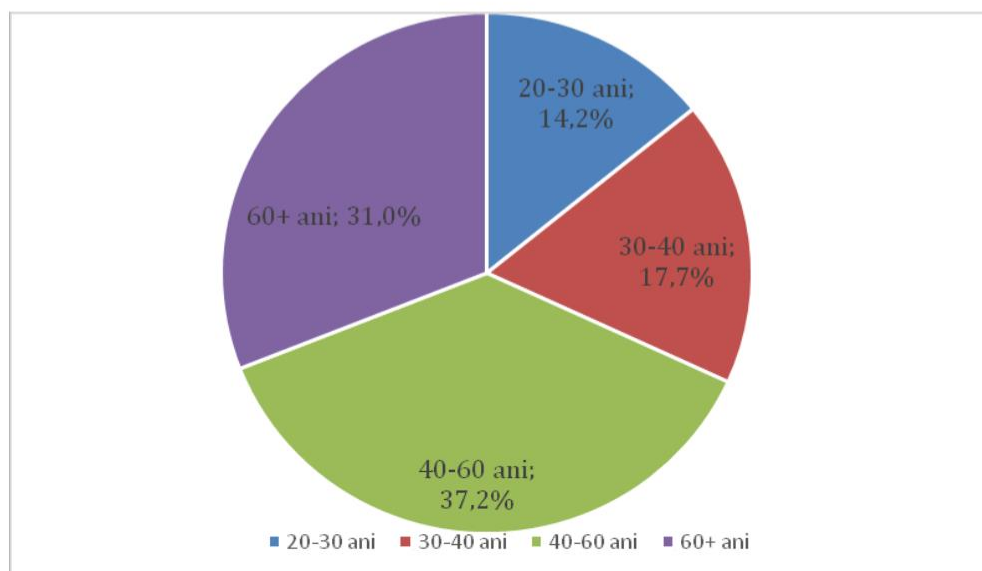

Figura 4. Structura eșantionului în funcție de pregătirea socială

În cadrul eșantionului sunt prezente categoriile de persoane din toate nivelele de pregătire profesională, cu o predominare a respondenților cu studii medii și inferioare.

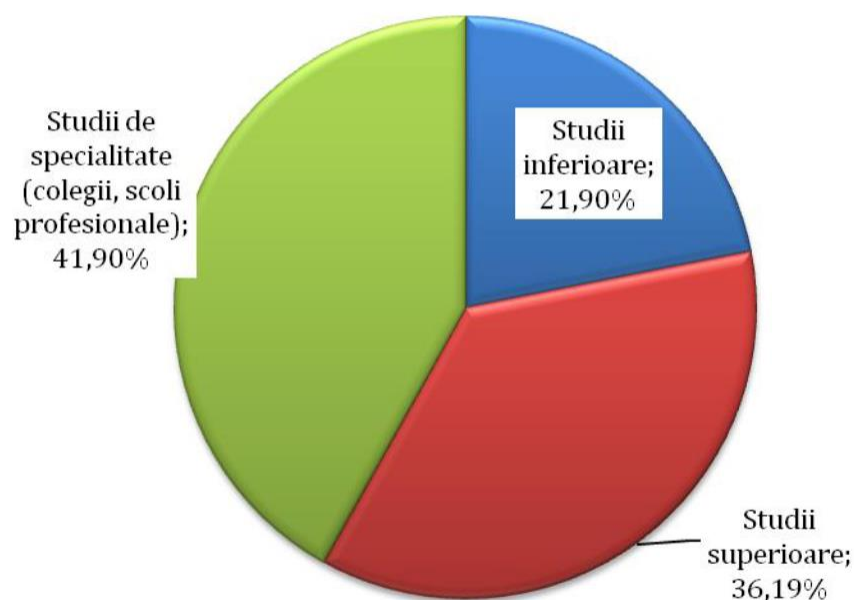

Figura 5. Soluția pentru atragerea fondurilor pentru APL

Se scot în evidență de către personale interviuate câteva soluții pentru atragerea fondurilor pentru APL, cu predominarea accesării granturilor și deschiderea de noi locuri de muncă.

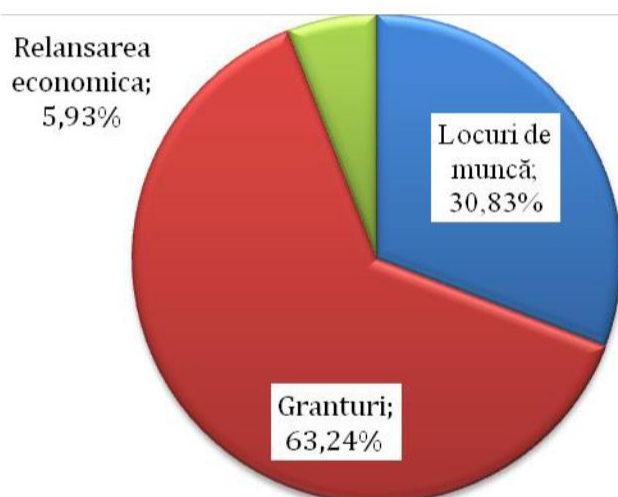

Figura 6. Viitorul APL-urilor

O bună parte din cei intervieuați privesc cu optimism viitorul acestei instituții, prin prisma elaborării de proiecte, cooperării și relansării economice. Dispariția acestei instituții în viitorul apropiat nu este văzută de nici unul dintre respondenți.

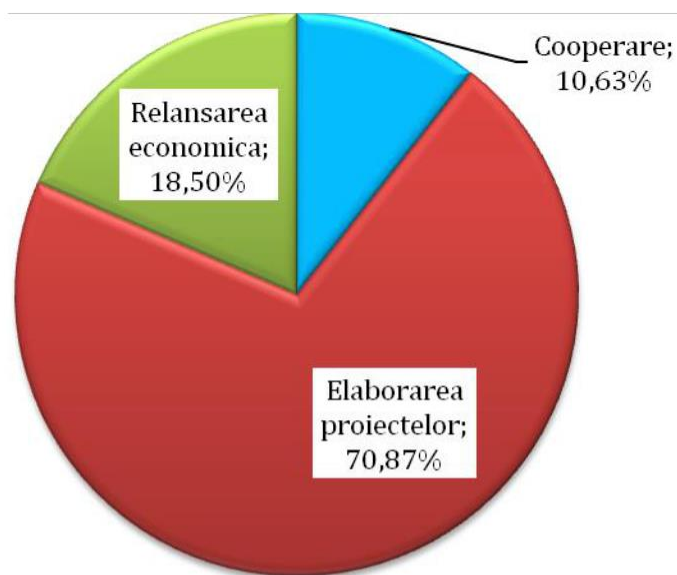

Figura 7. Relansarea economică a APL-urilor datorită:

Accentul în înviorarea economică a APL-urilor se pune primordial pe accesarea granturilor, revenirea migranților din străinătate și condițiilor fiscale favorabile.

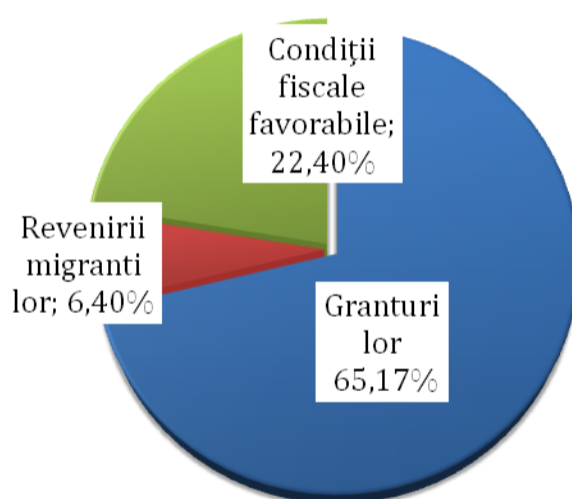

Figura 8. Acțiunile administrației comunei sânt coordonate cu localnicii ?

Marea majoritate a intervievaților consideră că acțiunile administrației APL sunt coordonate în prealabil cu populația comunei, fapt ce denotă existența unei coeziuni strânse în APL și comunitate.

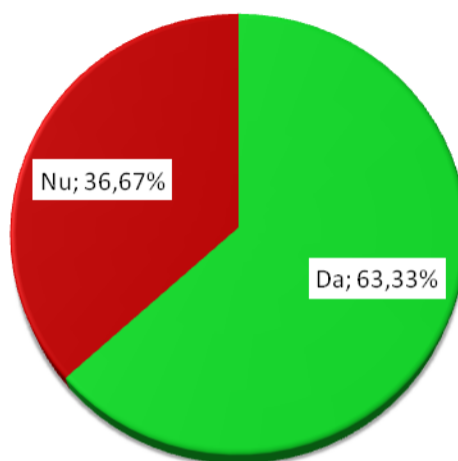

Figura 9. Problemele ce necesită soluționate de urgent:

Locuitorii Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei consideră prioritar de soluționat în cadrul comunei 6 probleme, cele mai stringente fiind: Lipsa sistemului de canalizare, starea precară a drumurilor, ș.a.

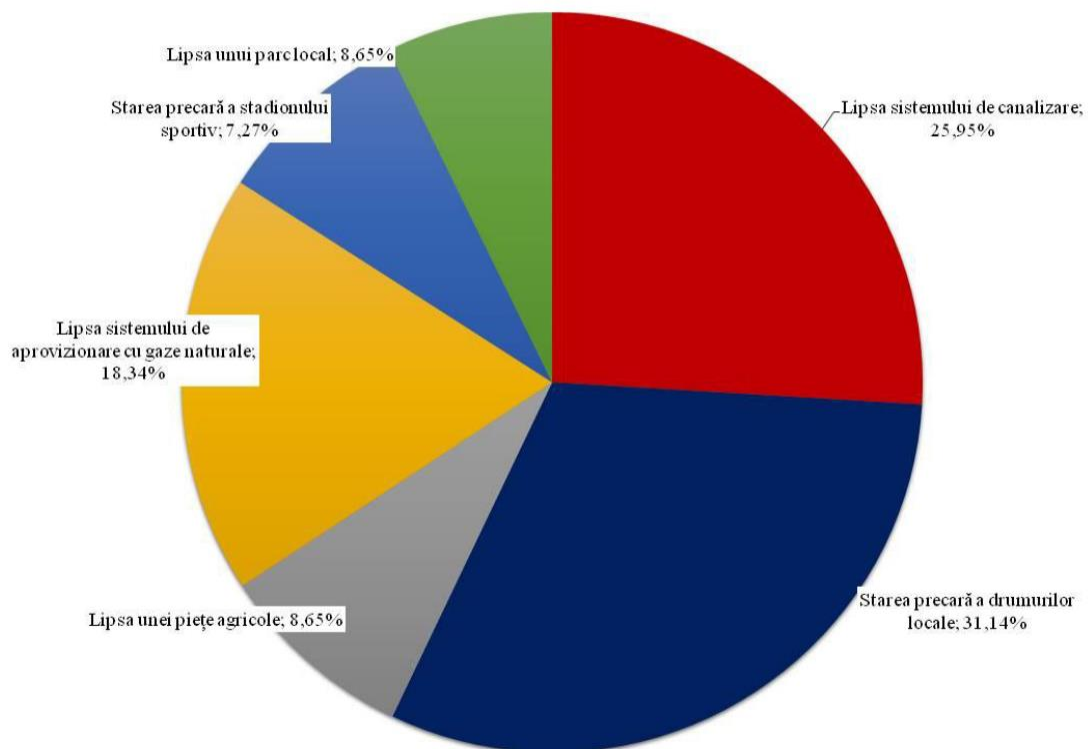

Figura 10. Cunoașteți care sunt planurile de dezvoltare a localității dvs. ?

Planurile de dezvoltare a localității sunt cunoscute de 68,15% din respondenți, iar din persoanele intervievate nu cunosc planurile de viitor ale APL (31,85 %).

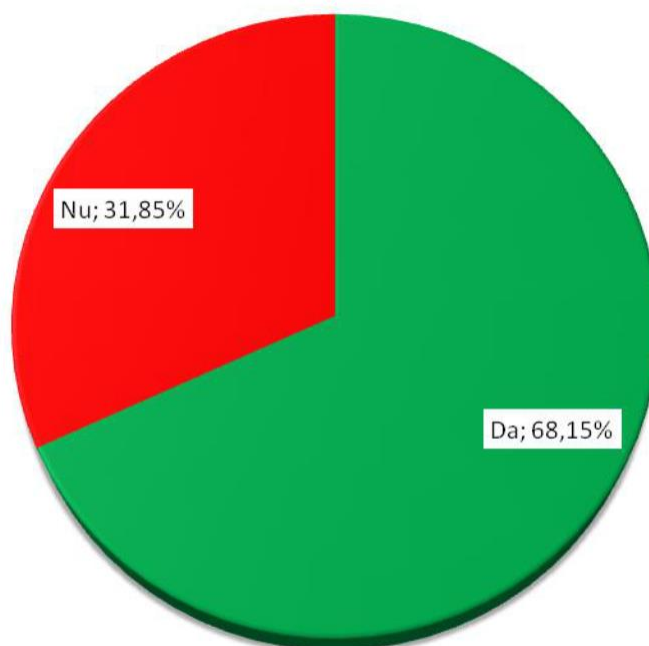

Figura11. Ați fi cointerestat în obținerea unui grant pentru lansarea în afaceri ?

26,23 % din persoanele intervievate își manifestă interesul în obținerea unui grant pentru lansarea în domeniul afacerilor, pe când alte 73,77 % nu sunt cointeresați să se dezvolte în domeniul dat.

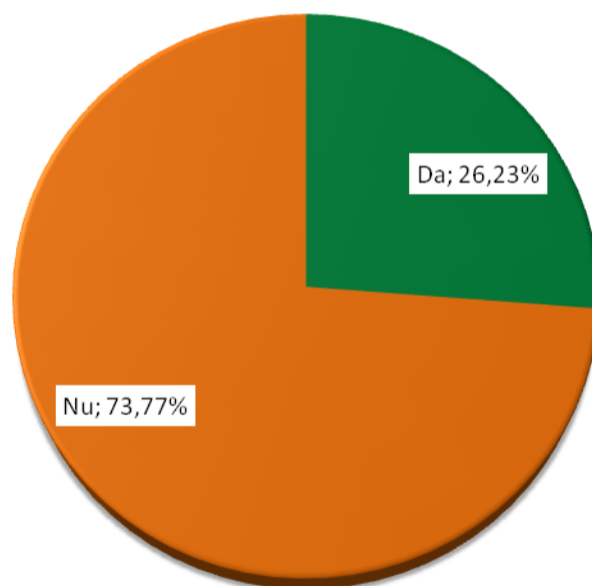
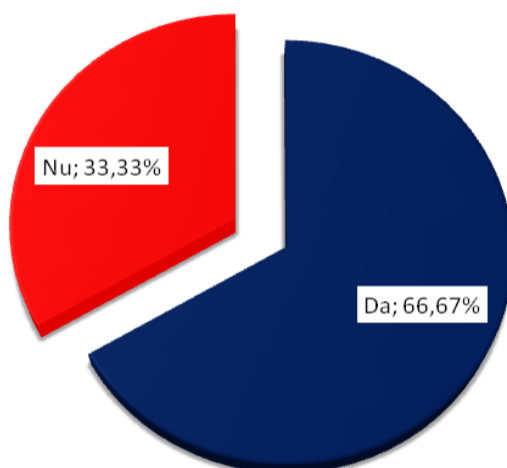

Figura 12. Ați dori să vă implicați în suportul APL pentru implementarea proiectelor ?

Opiniile localnicilor sunt primate pozitiv la capitolul - implicare în susținerea APL în procesul de implementare a proiectelor. Circa 67% din respondenți sunt gata să se implice în suportul administrației publice locale în procesul de implementare a proiectelor.

4.4. Analiza SWOT

Analiza SWOT este o metodă eficientă, utilizată în cazul planificării strategice pentru identificarea priorităților și pentru crearea unei viziuni comune de realizare a strategiei de dezvoltare. De fapt, analiza SWOT trebuie să dea răspunsul la întrebarea "Unde suntem?", aceasta implicând analiza mediului intern al comunei și mediul extern general și specific.

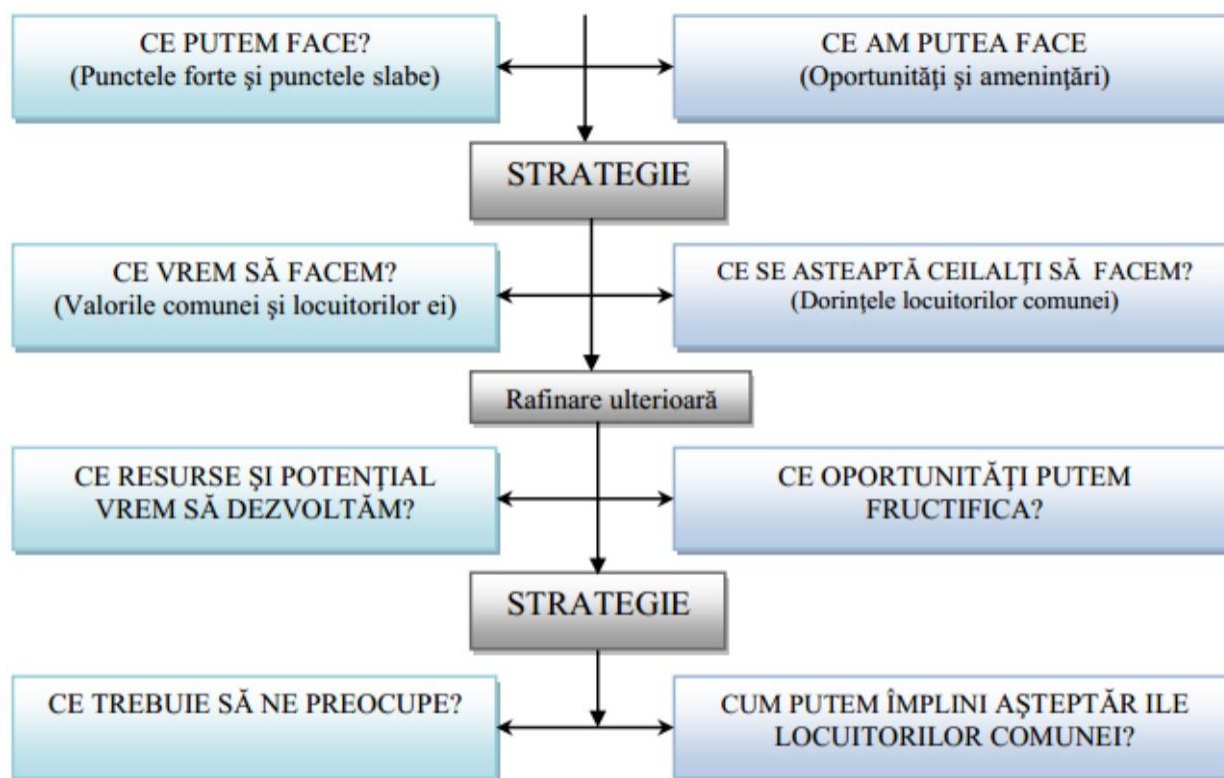
Analiza SWOT este o metodologie de analiză a unui proiect/plan de dezvoltare. Numele este descriptiv: Strengths (puncte tari), Weaknesses (puncte slabe), Opportunities (oportunități), Threats (riscuri).

Punctele forte și cele slabe sunt legate de comună și de strategiile acesteia. **Punctele tari** reprezintă avantajele competitive ale comunei, care pot deveni factori interni ai dezvoltării sale. **Punctele slabe** sunt factorii care pot deveni obstacole sau amenințări în calea dezvoltării comunei, iar ele pot fi de natură economică, socială, legislativă, financiară, de mediu etc.

Oportunitățile și amenințările vin, de regulă, dinspre mediul extern, asupra cărora comuna în general nu are nici un control.

Unele "oportunități" și "amenințări" vor rezulta din "punctele tari" și "punctele slabe" ale comunei. Amenințările sunt factori externi nefavorabili dezvoltării, care duc la pierderea avantajelor competitive ale acestuia. Amenințările pot fi concrete sau potențiale.

Întrebări cheie care îndrumă analiza strategică:

<u>PUNCTE TARI</u>	<u>PUNCTE SLABE</u>
<p><u>Infrastructura publică</u></p> <p>Existența rețelelor de electricitate, telecomunicații , precum și asigurarea cu agent termic a edificiilor social-culturale</p> <p>Existența rețelelor de drumuri locale cu acces la drumurile naționale M14</p> <p>Numărul suficient de rute ale transportului de pasageri în afara localității (Sângerei) și distanța relativ mică față de orașele Sângerei, Fălești, Bălți)</p> <p>Asigurarea cu iluminat stradal</p> <p>Instituții sociale funcționale (gimnaziul "Sergiu Rădăuțanu" și grădinița "Andrieș")</p> <p>Existența rețelelor de cablu TV și internet în localitate</p> <p>Localitatea este gazificată</p> <p>Racordarea la rețeaua de apeduct</p> <p>Existența serviciului centralizat de colectare, transportare și depozitare a deșeurilor</p> <p><u>Economia locală</u></p> <p>Așezarea geografică favorabilă dezvoltării economiei locale (apropierea de orașele Sângerei, municipiul Bălți)</p> <p>Infrastructura de acces favorizată pentru dezvoltarea mediului economic</p> <p>Piața de desfacere apropiată (Sângerei, mun. Bălți)</p> <p>Disponibilitatea de resurse umane și materiale</p> <p>Costul relativ scăzut al forței de muncă</p> <p>Tradiții locale în cultivarea culturilor agricole (culturi cerealiere, plante tehnice)</p> <p>Terenuri agricole cu o bonitate medie a solului, cu potențial existent pentru obținerea de produse agricole ecologice</p> <p>Terenuri agricole preponderent consolidate</p> <p>Șeptel de animale în creștere (în special: păsări, ovine și porcine)</p> <p>Potențial hidrografic(200,82 ha)</p>	<p><u>Infrastructura publică</u></p> <p>Dezvoltarea insuficientă a infrastructurii sociale (lipsa canalizării stradale și a stației de epurare)</p> <p>Deversarea apelor reziduale menajere în locuri neamenajate, fapt ce duce la poluarea apelor (de suprafață și subterane) și solului</p> <p>Starea precară a drumurilor în comună</p> <p>Izolarea termică a clădirilor este necorespunzătoare;</p> <p>APL nu dispune de tehnică mobilă proprie p/u dezăpezire și menținere a drumurilor locale în perioada caldă a anului</p> <p>Lipsa mijloacelor de transport adecvate și a căilor speciale de acces pentru persoanele cu handicap, în instituțiile social-cultural</p> <p>Asigurarea ineficientă cu agent termic a unor edificii social-administrative</p> <p><u>Economia locală</u></p> <p>Implicarea slabă a populației în lansarea afacerilor locale, accesării granturilor</p> <p>Potențialul economic al comunei este slab valorificat în comparație cu posibilitățile de dezvoltare</p> <p>Lipsa sistemului de irigare la suprafață mică</p> <p>slaba valorificare a resurselor naturale și a materiilor prime din mediul rural</p> <p>Investiții reduse de capital străin în economia locală</p> <p>Slaba dotare tehnică a tuturor sectoarelor din agricultură și zootehnie sau utilizarea tehnicii învechite</p> <p>lipsa specialiștilor;</p> <p>resurse financiare la nivel local, insuficiente pentru susținerea /promovarea unor investiții;</p> <p>Inexistența unui număr suficient de locuri de muncă atractive pentru localnici</p> <p>Slaba implementare a sistemului de asigurare a calității producției agricole conform normelor europene</p>

Suprafețe împădurite (Total-88,57 ha)
 Potențial de dezvoltare a agroturismului

Educație, sănătate, protecție socială

În comună există un gimnaziu și grădiniță
 Existența unor spații de agrement
 Gimnaziul dispune de cantină, sală de sport, sală de festivități, teren sportiv, depozit; grădinița dispune de cantină, pavilioane de joacă, depozit
 Instituțiile de învățământ au fost supuse lucrărilor de asigurare cu apă și canalizare locală(hazna)

În comună există 1 oficiu poștal, 1 OMF

Grupele de persoane social-vulnerabile sunt sub supravegherea unui asistent social, asistat de lucrători sociali

Prezența cadrelor didactice cu experiență

Cultură

Așezarea geografică este favorabilă dezvoltării turismului rural și de tranzit

În comună este deschis un muzeu al satului

Localitatea dispune de potențial turistic: Curtea boierească "Serghei Lazo", Movila turcilor"

În localitate activează Filiala Școlii de Judo din s. Chișcăreni, r-nul Sângerei

Comuna este reprezentată la competiții de către Echipa de fotbal "Steaua" și Echipa de atlețiști

În localitate activează Cerc de dans, colectiv coral, ansamblu folcloric

Comuna dispune de bibliotecă publică

În comună este amenajat un monument dedicat eroilor războiului din anii 1941-1945

Pe parcursul anului se petrec activități cultural-sportive și de agrement

Comune dispune de un local de ceremonii

În localitate activează 1 biserică

Cimitirul local este îngrădit și dispune de drum de acces

Mediul ambiant

Prezența unui număr mare de fântâni de tip

Educație, sănătate, protecție socială

Baza tehnico-materială a instituțiilor de învățământ preșcolar și gimnazial insuficient extinsă

Comuna nu dispune de un staționar medical de profil general/specializat

Comuna nu dispune de stadion sportiv amenajat și sală de forță

Instituțiile de învățământ cât și centrele de sănătate sunt conectate parțial la rețelele de utilități publice

Comuna nu dispune de un Centru de susținere a familiilor social vulnerabile

Sistemul de ajutor social insuficient și care nu încurajează reintegrarea activă

Serviciile medicale și sociale acordate sunt afectate de bugetul insuficient

Lipsa unei ambulanțe

Fonduri insuficiente destinate asistenței medicale și sociale

Personal insuficient pentru asistența socială;

O parte a populației active a migrat în străinătate, copiii acestor persoane fiind lăsați în grija bunicilor sau rudelor

Îmbătrânirea populației (spor natural negativ și migrarea tinerilor spre centre urbane)

Inexistența dispensarului veterinar;

Cultură

Lipsa de interes pentru turism ca potențial pentru afaceri și pentru crearea de noi locuri de muncă

Pe teritoriul comunei nu activează localuri pentru ceremonii

Comuna duce lipsă de un Centru de Resurse pentru Tineret

Comuna nu dispune de un post de radio local

Potențialul cultural-turistic al comunei este slab valorificat

Starea criminogenă în comună este „relativ bună”

Mediul ambiant

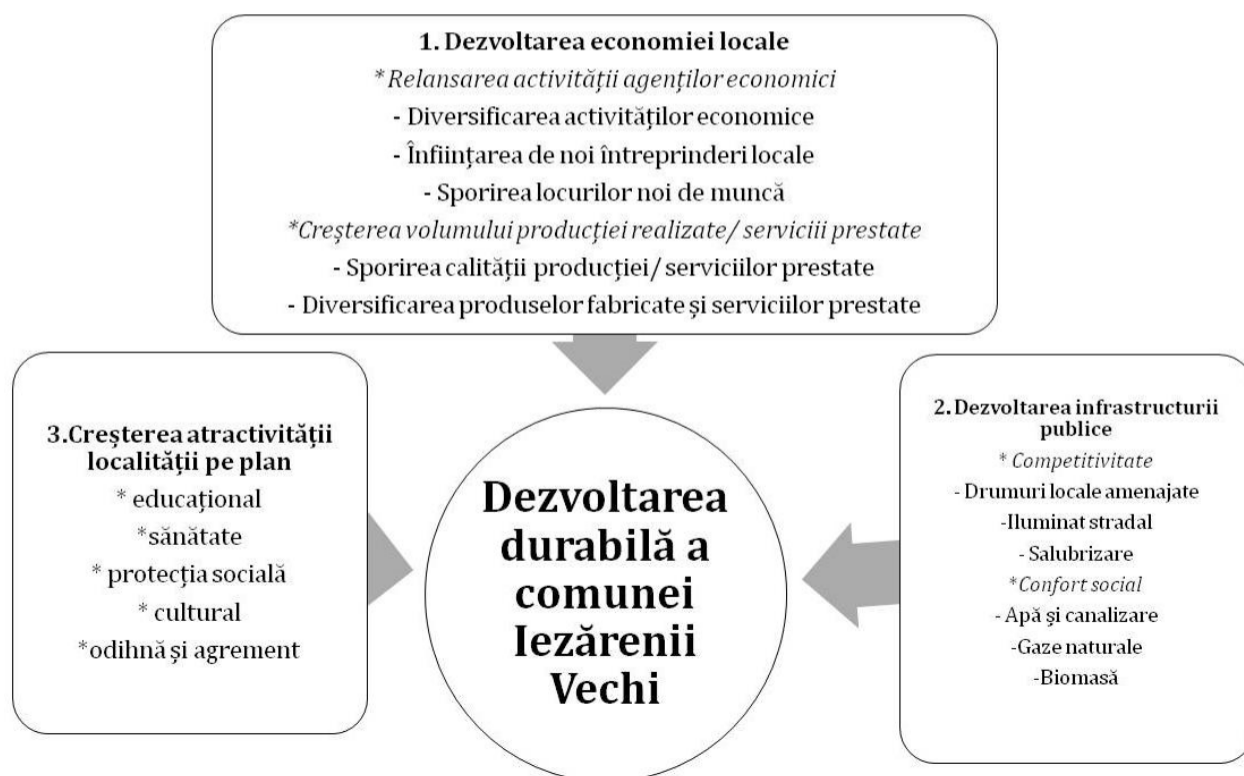
<p>mină (120) și 4 fântâni arteziene</p> <p>Rezervație naturală Iezărenii Vechi</p> <p>Vegetație forestieră, implicit în resurse accesorii ale pădurii</p> <p>Relief și ambient propice dezvoltării turismului, și amenajărilor de agrement</p> <p>Suprafețe extinse de pășuni și fânețe corelate cu creșterea animalelor</p> <p>Respectarea, în general, de către populație a normelor de transportare și depozitare de sine-stătător a deșeurilor la gunoiște</p> <p>Interesul sporit al APL în vederea îmbunătățirii stării mediului ambiant din localitate</p> <p>Resurse acvatice disponibile</p> <p>„Clorarea” regulată (anual) a fântânilor</p> <p>Utilizarea redusă a pesticidelor</p> <p><u>Activitatea APL, implicare civică</u></p> <p>Aparatul primăriei este calificat, cu o bogată experiență în domeniu</p> <p>Activitatea aparatului Primăriei este bine concepută și organizată, APL dispune de calculatoare conectate la Internet</p> <p>Abilități sporite ale membrilor APL în special al dn.Primar în domeniul atragerii investițiilor</p> <p>Adunările cu localnicii sunt petrecute periodic</p> <p>În viziunea sătenilor, dinamica din ultimii 10 ani este pozitivă în soluționarea problemelor cu care se confruntă localitatea</p> <p>Localnicii sunt gata să se implice în suportul administrației publice locale în procesul de implementare a proiectelor</p> <p>Securitatea cetățenilor este asigurată de către polițistul de sector</p>	<p>Lipsa unei gropi ecologice și a unui sistem de colectare, transportare și depozitare separată a deșeurilor</p> <p>Pe teritoriul localității există sectoare supuse alunecărilor de teren</p> <p>Lipsa sistemului centralizat de canalizare, fapt ce duce la înrăutățirea calității apelor subterane</p> <p>Comuna nu dispune de stație de epurare</p> <p>Fântânile de mină nu sunt marcate cu plăcuțe de informare privind calitatea apei</p> <p>Educația ecologică la nivel superficial</p> <p>Expunerea la hazardurile naturale sezoniere, în special la secetă și inundații</p> <p>Insuficienta preocupare a agenților economici în recuperarea și re folosirea ambalajelor</p> <p><u>Activitatea APL, implicare civică</u></p> <p>Nivel scăzut de implicare și informare a cetățenilor cu privire la problemele comunei și în procesul de luare a deciziilor</p> <p>Lipsa unui sistem electronic bine conceput, cum ar fi „Primăria electronică”</p> <p>Suplinirea redusă a paginii electronice a comunei cu informație relativă activității APL</p> <p>Lipsa resurselor financiare la nivel local, insuficiente pentru sprijinirea și/sau promovarea unor investiții majore</p> <p>Societatea civilă este insuficient implicată în activitățile de ordin social a localității</p>
---	--

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p><u>Infrastructura publică</u></p> <p>Atragerea investițiilor externe</p> <p>Renovarea drumurilor locale și amenajarea canalelor de scurgere a apelor pluviale</p> <p>Extinderea apeductului și construcția rețelei de canalizare, a stației de epurare</p> <p>Ridicarea nivelului de trai al populației prin aducerea la un nou nivel a calității întregii infrastructurii sociale</p> <p>Aprovizionarea centralizată a comunei cu apă potabilă</p> <p>Implementarea în totalitate cu sisteme de încălzire pe bază de biomasă în cadrul edificiilor social-administrative</p> <p>Extinderea conductei de gaze naturale și conectarea consumatorilor casnici cât și a edificiilor social-administrative</p> <p>Extindere a rețelei publice de joasă tensiune și/sau a rețelei publice de iluminat</p> <p>Existența unor programe cu finanțare nerambursabilă pt. reabilitarea termică.</p> <p><u>Economia locală</u></p> <p>Valorificarea potențialului legat de așezarea geografică a comunei</p> <p>Dezvoltarea mediului de afaceri în baza oportunităților oferite de așezarea geografică</p> <p>Atragerea investițiilor externe</p> <p>Continuarea stimulării antreprenorilor locali și potențiali (sectorul agricol: complexe de sere, frigidere industriale, linii de sortare și ambalare, mini-ferme de creștere a animalelor, deschiderea unui abator prestări servicii populației: deschiderea unei farmacii; industria de producere și prelucrătoare: mini-fabrici de textile, linii de prelucrare a fructelor și legumelor, etc.)</p> <p>Continuarea stimularii producătorilor agricoli local prin aplicarea tehnicilor și tehnologiilor moderne</p> <p>Posibilitatea înființării de pensiuni</p>	<p><u>Economice</u></p> <p>Cadrul legislativ instabil</p> <p>Costuri ridicate pentru conformarea la standardele europene de calitate</p> <p>Șocuri energetice externe și creșterea prețurilor la resurse energetice</p> <p>Embargouri la produsele autohtone</p> <p>Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă</p> <p>Scăderea volumului transferurilor făcute de persoanele plecate la muncă peste hotarele țării</p> <p>Nivelul ridicat al birocrației și corupției</p> <p>Întârzieri în aprobarea unor proiecte majore</p> <p>Dificultăți în susținerea financiară a proiectelor de investiții cu caracter economic</p> <p>Rata ridicată a dobânzii la credite</p> <p>Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor</p> <p>Lipsa subvenționării principalelor ramuri ale economiei din partea statului</p> <p>Incapacitatea infrastructurii de a se adapta la dezvoltarea intensivă</p> <p>Insuficientă informare și educare a populației pentru dezvoltarea durabilă a agriculturii, protecția mediului</p> <p>Nivelul scăzut al veniturilor majorității populației</p> <p>Incapacitatea de a face față competiției cu localități din zonă sau din regiune în privința atragerii de investiții și dezvoltării economice</p> <p><u>Sociale</u></p> <p>Nivelul scăzut de receptivitate a populației locale la programele de finanțare</p> <p>Risc de creștere a șomajului prin restructurarea și re tehnologizarea unor societăți comerciale.</p>

<p>Valorificarea potențialului de vânătoare</p> <p>Valorificarea potențialului natural de plante medicinale și a fructelor de pădure</p> <p>Posibilitatea dezvoltării unei agriculturi ecologice</p> <p>Crearea microzonelor agricole locale</p> <p>Realizarea de parteneriate publice private</p> <p>Extinderea sistemelor de irigare</p> <p>Atragerea turiștilor prin deschiderea zonelor de agrement, agropensiuni</p> <p><u>Educație, sănătate, protecție socială</u></p> <p>Lărgirea gamei de servicii medicale prestate</p> <p>Implementarea unor programe complexe de monitorizare a stării de sănătate a localnicilor</p> <p>Suplinirea personalului medical rezident și permanent</p> <p>Deschiderea unor centre comunitare specializate sau multifuncționale pentru tineret (cantină socială, azil p/u bătrâni, centru comunitar p/u pensionari)</p> <p>Implementare unor programe consistente de asistență socială</p> <p>Investiții directe în târguri, festivaluri, piețe tradiționale și alte manifestări tradiționale locale</p> <p><u>Cultură</u></p> <p>Suținerea financiară a activității colectivelor folclorice, dans</p> <p>Promovarea și încurajarea sportului în comună</p> <p>Proiectarea și construcția Căminului Cultural</p> <p>Dezvoltarea și stimularea activității echipelor sportive locale existente și înființarea a noi echipe</p> <p>Modernizarea unui stadion din cele disponibile cu baza tehnică necesară unei bune funcționări</p> <p>Amenajarea unor zone de agrement în apropierea a iazurilor de pe teritoriu</p> <p>Valorificarea potențialului local (turistic, cultural, istoric, natural)</p> <p><u>Mediul ambiant</u></p>	<p>Instabilitatea cadrului legislativ național</p> <p>Scăderea interesului față de efectuarea studiilor în localitate</p> <p>Micșorarea potențialului intelectual al populației</p> <p>Revenirea masivă a emigranților</p> <p>Neglijarea tradițiilor locale, odată cu trecerea timpului</p> <p>Dificultăți în susținerea financiară a proiectelor de investiții cu caracter social</p> <p>Rata ridicată a dobânzii la credite</p> <p>Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor sociale</p> <p>Nereceptivitatea față de posibilitatea efectuării unor lucrări concrete în teritoriu prin intermediul granturilor străine și accesării fondurilor europene</p> <p>Nu există persoane care să reprezinte interesele comunității în mod organizat și pe o perioadă lungă de timp</p> <p>Reducerea ponderii populației active și îmbătrânirea acesteia</p> <p><u>Mediu</u></p> <p>Impactul negativ al schimbărilor climatice asupra sectorului agricol (secete, grindină)</p> <p>Înrăutățirea ecologică</p> <p>Întârzieri în aprobarea unor proiecte majore</p> <p>Procese negative provocate de globalizare și de criza economică mondială</p> <p>Dificultăți în susținerea financiară a proiectelor de investiții de mediu</p> <p>Costuri ridicate pentru conformarea cu standardele europene de calitate în materie de mediu</p> <p>Neglijarea tradițiilor locale în domeniul protecției mediului</p> <p>Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor legate de mediu</p> <p>Lipsa informațiilor legate de normele europene</p>
---	---

<p>Amenajarea și curățarea tuturor fântânilor de tip mină</p> <p>Extinderea spațiilor verzi și de odihnă a populației</p> <p>Amenajarea unui parc – scuar în comună</p> <p>Curățirea zonelor din preajma râului și iazurilor din localitate</p> <p>Menținerea străzilor comunei într-o stare curată</p> <p>Informarea populației privind necesitatea protecției mediului ambiant și utilizării raționale a resurselor naturale</p> <p><u>Activitatea APL, implicarea civică</u></p> <p>Atragerea investițiilor externe</p> <p>Implicarea mai activă a tineretului în dezvoltarea comunei</p> <p>Deschiderea unui post de radio local, editarea unui ziar, updatarea informativă a paginii electronice a comunei</p> <p>Stabilirea unor contacte durabile cu localități din țările vecine în vederea soluționării unor probleme comune (proiecte, măsuri culturale, schimb de experiență)</p> <p>Promovarea unei imagini pozitive a comunei</p> <p>Colaborarea cu localități vecine în vederea atragerii turiștilor</p> <p>Participarea membrilor APL în cadrul proiectelor internaționale, cursuri de perfecționare</p> <p>Gestionarea eficientă a bugetului local</p> <p>Optimizarea activității APL</p>	<p>de mediu în rândul micilor întreprinzători</p>
--	---

În urma analizei SWOT s-au identificat trei direcții prioritare care ar trebui să stea la baza elaborării strategiei în vederea dezvoltării durabile a Comunei Iezărenii Vechi, și anume:

4.5. **Concordanța strategiilor de dezvoltare regională (raională) cu cea locală**

La elaborarea Planului Strategic de Dezvoltare socio-economică a comunei Iezărenii Vechi s-a ținut cont de prevederile din Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020”, aprobată prin Legea nr. 166 din 11 iulie 2012, Strategia Națională de Dezvoltare Regională, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 685 din 04.09.2013, Strategia de Dezvoltare Regională-Regiunea Nord (2020), Programul Regional Sectorial în Eficiența Energetică pentru Regiunea de Dezvoltare Nord, Planul Operațional Regional (2016-2021), Strategia reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător (2013-2020), Programul Regional Sectorial de Management al Deșeurilor Solide pentru Regiunea de Dezvoltare Nord și alte documente de politici relevante.

APL a participat la toate întrunirile ce au vizat stabilirea priorităților, obiectivelor pe termen mediu și lung în vederea definirii planului strategic de acțiuni de dezvoltare socio-economică durabilă a raionului Sângerei. Nemijlocit comuna Iezărenii Vechi este identificată în programele de dezvoltare ale Raionului Sângerei la așa compartimente precum: creșterea competitivității producției agricole locale, apă și canalizare, dezvoltarea turismului, renovarea rețelelor de drumuri locale și salubritatea teritoriului.

Avantajele concordanței Planului Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei cu strategiile sus menționate se vor materializa în posibilitatea accesării mai multor surse de finanțare pentru infrastructura publică de utilități (apă potabilă, sistemul de canalizare, infrastructura drumurilor, etc.), creșterea suportului financiar din partea donatorilor externi (BERD, BM, BEI, Comisiile UE).

5. STABILIREA OBIECTIVELOR PLANULUI STRATEGIC

La stabilirea obiectivelor strategice au servit informațiile din sondajul sociologic, analiza punctelor slabe și tari, oportunităților și riscurilor mediului extern, viziunile EP și a APL asupra viitorului comunei.

După analiza pe baza unui set de criterii și după ierarhizarea problemelor, au fost stabilite drept prioritare 6 obiective strategice.

5.1. Obiectiv Strategic 1. Implementare, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	<p>1.1.Proiect: Finalizarea construcției și reparației drumurilor în perimetrul comunei Iezărenii Vechi</p> <p>1.1 A.Proiect: Construcția a unui km de asfalt în localitate</p> <p>1.1.B.Proiect: Reabilitarea trotuarului de acces către Grădinița de copii "Andrieș"</p> <p>1.2.Proiect: Extinderea rețelei de iluminare stradală pe întreg teritoriul satului Iezărenii Vechi</p> <p>1.3.Menținerea drumurilor locale (îndreptarea drumurilor cu autogrederul) și amenajarea canalelor de scurgere a apelor pluviale</p> <p>1.4.Amenajarea și menținerea drumurilor agricole principale</p> <p>1.5.Amenajarea punctelor de acces în comună</p>
2	Extinderea rețelelor ingineresti de alimentare cu apă potabilă și canalizare	<p>1.6. Proiect: Instalarea filtrelor la sistemul de aprovizionare cu apă</p> <p>1.7.Proiect: Proiectarea sistemului centralizat de canalizare în perimetrul Comunei Iezărenii Vechi</p> <p>1.8.Proiect: Construcția sistemului centralizat de canalizare în perimetrul Comunei Iezărenii Vechi</p> <p>1.9.Proiect: Proiectarea și construcția stației de epurare locale inclusiv p/u sistemul de canalizare a c. Iezărenii Vechi</p> <p>1.10.Întreținerea fântânilor arteziene și a fântânilor de tip mină din localitate în conformitate cu normativele în vigoare</p>
3	Construcția rețelelor ingineresti de aprovizionare cu gaze naturale	1.11.Proiect: Extinderea rețelei centralizate de gazificare a comunei
4	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice	1.12.Instalarea panourilor solare pentru apă caldă la grădinița de copii
5	Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor publice	1.13.Proiect: Reparația capitală a Oficiului Poștal

6	Dezvoltarea infrastructurii locative	1.14. Proiect: Reabilitarea casei de locuit pentru tinerii specialiști
---	--------------------------------------	---

5.2. Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind numărul locurilor de muncă

Nº	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Diversificarea și susținerea micului business	2.1. Accesarea unor surse de finanțare sub formă de grant sau investiționale pentru dezvoltarea business-ului rural
		2.2. Stimularea dezvoltării sectorului servicii (<i>ecoturism rural, confecții, ș.a.</i>)
		2.3. Elaborarea unui material documentar video la tematica „Oportunități de afaceri în cadrul Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei ”
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	2.4. Stimularea folosirii tehnologiilor moderne în agricultură
		2.5. Proiect: Amenajarea unei piețe agricole
		2.6. Construcția sistemelor de mică irigare a terenurilor agricole în preajma bazinelor acvatice naturale și artificiale din apropiere
3	Valorificarea terenurilor agricole și a producției agricole	2.7. Stimularea lansării de noi afaceri în domeniul agricol și activitățile conexe (<i>noi plantații pomicole, viti-vinicole, uscătorii de fructe, apicultura, complexe de sere, cultivarea plantelor medicinale și ecologice, etc.</i>)
		2.8. Facilitarea procesului de consolidare a terenurilor agricole, înființarea de noi asociații agricole
		2.9. Promovarea implementării în sectorul agricol de producere a standardelor europene de calitate
4	Valorificarea potențialului turistic al Comunei	2.10. Elaborarea unui plan local de măsuri în vederea dezvoltării turismului în s. Iezărenii Vechi
		2.11. Deschiderea de agropensiuni în vederea promovării agroturismului local

5.3. Obiectiv Strategic 3. Modernizarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială în Comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei

No	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local competitiv	3.1.Reînnoirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ în corespundere cu particularitățile de vârstă a elevilor și copiilor 3.2.Dotarea bibliotecii școlare cu toată literatura necesară pentru lectura suplimentară obligatorie a elevilor
2	Îmbunătățirea infrastructurii mediului școlar și preșcolar	3.3. Proiect: Dotarea blocului alimentar la Gimnaziul "Sergiu Rădăuțan" -procurarea scaunelor(40 scaune) -procurarea meselor(10 mese) - schimbarea robinetelor -procurarea frigiderelor 3.4. Proiect: Reparația pereților în sala de sport la Gimnaziul "Sergiu Rădăuțan" 3.5. Proiect: Procurarea inventarului sportiv la Gimnaziul "Sergiu Rădăuțan" 3.6. Proiect : Amenajarea sălii de festivități la Gimnaziul "Sergiu Rădăuțan" 3.7. Proiect: Amenajarea terenului de baschet la Gimnaziul "Sergiu Rădăuțan" 3.8. Proiect: Reparația capitală a depozitului alimentar la Gimnaziul "Sergiu Rădăuțan" 3.9. Proiect: Reparația acoperișului la Gimnaziul "Sergiu Rădăuțan" 3.10. Proiect: Schimbarea mobilierului în cabinetul de informatică la Gimnaziul "Sergiu Rădăuțan" 3.11. Proiect: Procurarea tablelor interactive(2) la Gimnaziul "Sergiu Rădăuțan" 3.12. Proiect: Termoizolarea clădirii gimnaziului "Sergiu Rădăuțan" 3.13. Proiect: Amenajarea unei săli de sport la Grădinița "Andrieș" 3.14. Proiect: Schimbarea podelei în sala festivă la Grădinița "Andrieș" 3.15. Proiect: Construcția gardului la Grădinița "Andrieș" 3.16. Proiect: Procurarea topoganelor (3 topogane) pentru Grădinița "Andrieș" 3.17. Proiect: Procurarea nisipierelor cu capac(4 nisipiere) pentru Grădinița "Andrieș" 3.18. Proiect: Procurarea materialelor necesare pentru copii(jucării, activități, cărți) la Grădinița "Andrieș" 3.19. Proiect: Procurarea mobilierului în 2 grupe la Grădinița "Andrieș" (mese rotunde, scaune, dulapuri) 3.20. Asigurarea iluminatului artificial de calitate în sălile de studii

		3.21. Menținerea și modernizarea clădirilor instituțiilor de învățământ școlar și preșcolar din comună
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației comunei	3.22. Lucrări de reparație și întreținere a sediului OMF Iezărenii Vechi
		3.23. Proiect: Dotarea OMF cu tot aparatul necesar la OMF Iezărenii Vechi
		3.24. Lărgirea gamei de servicii medicale prestate locuitorilor comunei la OMF
		3.25. Inițierea unor programe de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile	3.26. Proiect: Implementarea serviciilor socio-medice și de socializare destinate persoanelor sărace, persoanelor cu dizabilități și persoanelor în etate

5.4.Obiectiv Strategic 4. *Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității*

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	4.1.Proiect: Proiectarea sediului Casei de Cultură
2	Renovarea și modernizarea bibliotecii publice locale	4.2. Proiect: Procurarea mobilierului necesar la Biblioteca publică
		4.3. Proiect: Suplinirea literaturii necesare la Biblioteca Publică
		4.4. Reînnoirea bazei tehnico-materiale a bibliotecii publice
3	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației	4.5.Proiect: Amenajarea și întreținerea stadionului central pe teritoriul localității Iezărenii Vechi
		4.6.Proiect: Amenajarea și dotarea unor terenuri de joacă pentru copii în perimetrul comunei Iezărenii Vechi
		4.7.Proiect: Amenajarea parcului de agrement și odihnă
		4.8. Amenajarea structurilor de deservire a turiștilor (bază de odihnă, agropensiune, muzeu etnografic în aer liber)
4	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din Comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei	4.9. Relansarea activităților colectivelor artistice de amatori (muzică, dans, etc.)
		4.10. Relansarea și menținerea activității echipelor sportive de amatori (fotbal, volei, etc.) și dotarea lor cu echipament sportiv necesar
		4.11. Asigurarea colectivelor artistice cu instrumente, aparataj și costumație necesară
		4.12. Organizarea și petrecerea evenimentelor cultural-artistice și sportive anuale în cadrul comunei
		4.13. Încurajarea activităților meșteșugărești, artizanale
		4.14. Amenajarea Muzeului Comunei Iezărenii Vechi și lărgirea continuă a gamei de exponate

5.5. Obiectiv Strategic 5. *Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale*

No	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Crearea sistemului de management al deșeurilor în conformitate cu standardele moderne de performanță în domeniu	<p>5.1.Proiect: Construcția unei gunoiști autorizate intercomunitară</p> <p>5.2.Elaborarea și implementarea unui mecanism de avertizare și sancționare a persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice</p> <p>5.3.Lichidarea gunoiștilor neautorizate</p>
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	<p>5.4. Proiect.Curățirea fântânilor de tip mină de pe teritoriul Comunei</p> <p>5.5.Curățirea și amenajarea spațiilor din imediata apropiere a râului ce traversează comuna</p> <p>5.6.Organizarea bilunarelor ecologice (curățire, amenajare și înverzire a spațiilor publice)</p> <p>5.7. Curățire și amenajare anuală a cimitirului din perimetrul comunei</p> <p>5.8.Elaborarea și implementarea unui sistem de măsuri pentru amenajarea și îngrijirea tuturor zonelor verzi, de odihnă și agrement de pe teritoriul comunei</p>
3	Preîntâmpinarea alunecărilor de teren	<p>5.9.Stoparea eroziunii solului, plantarea de arbori și arbuști în zonele supuse riscului alunecărilor de teren</p> <p>5.10.Reabilitarea perdelelor forestiere de protecție</p>
4	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului ambiant	<p>5.11.Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate</p> <p>5.12.Marcarea fântânilor de tip mină în funcție de indicii de calitate a apei (cerculețe verzi, galbene, roșii)</p> <p>5.13.Informarea populației asupra folosirii echilibrate a resurselor de apă și prevenirea poluării mediului</p> <p>5.14.Inițierea unor campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor</p> <p>5.15.Implementarea programelor de educație ecologică a copiilor, tinerilor etc.</p>

5.6. Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea Comunei și în procesul decizional

Nr	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	<p>6.1. Organizarea regulată sau periodică (<i>după caz</i>) a audierilor publice, dezbaterilor, adunărilor cu localnicii pe marginea temelor și problemelor comunei Iezărenii Vechi</p> <p>6.2. Menținerea și suplینirea nr. de panouri informative de pe teritoriul comunei</p> <p>6.3. Suplینirea informației și asigurarea hosting-ului paginii web</p>
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	<p>6.4. Organizarea de către Primărie sau participarea funcționarilor publici la cursuri de calificare în administrare publică</p> <p>6.5. Întărirea capacităților funcționarilor publici abilitați în atragerea fondurilor, investițiilor</p> <p>6.6. Instruirea personalului care are nevoie de cunoștințe adăugătoare (programe de calculator, baze de date, inginerie, etc.)</p> <p>6.7. Stabilirea unor parteneriate, înfrățiri cu satele/comunele din Statele vecine în vederea soluționării unor probleme comune (măsuri culturale, schimb de experiență, proiecte transfrontaliere, etc.)</p>
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor Comunei	<p>6.8. Înființare și activare de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) cât și susținerea asociațiilor prezente pe teritoriul Comunei</p> <p>6.9. Inițierea și derularea unor acțiuni de implicare civică de genul: cea mai curată stradă, cea mai amenajată gospodărie, cea mai frumoasă fântână, etc.</p>

6. REALIZAREA PLANULUI STRATEGIC

6.1. Etape de implementare

Succesul realizării Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acestuia, de prezența unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei vor fi implicați mai mulți actori, fiecare urmând un scop personal, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate. Aceștia sunt :

1. Administrația publică locală (Consiliul Local , Primarul, Primăria)
2. Comunitatea Locală - locuitorii comunei și instituțiile publice locale
3. Societatea civilă (ONG, femeile, tineretul, pensionarii, organizațiile profesionale și profesionale)
4. Agenții economici
5. Structuri externe (Consiliul raional, Organizațiile internaționale, Guvernul).

Implementarea Planului Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei poate fi divizată convențional în 3 etape:

Adoptarea Planului Strategic de Dezvoltare. În cadrul acestei etape, Planul Strategic de Dezvoltare va fi supus dezbaterilor publice la Adunarea comunei. După dezbateri, scopul căreia este ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Planul Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei va fi înaintat Consiliului Local spre aprobare. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.

Implementarea Planului Strategic de dezvoltare se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate/concretizate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

Monitorizarea Planului Strategic de dezvoltare. În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

6.2. Riscuri și impedimente în procesul de implementare, metode de preîntâmpinare

Realizarea cu succes a acțiunilor propuse în Planul Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și

impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării Planului Strategic de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (a) interne și (b) externe.

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării planului strategic	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Confruntări de interese privind implementarea planului strategic ➤ Experiență nesemnificativă în elaborarea, promovarea și gestionarea proiectelor de dezvoltare ➤ Prevalarea intereselor personale ➤ Resurse financiare limitate ➤ Lipsa capacităților de atragere a investițiilor
Parteneriat	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea ➤ Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților comunei ➤ Lipsa de experiență a structurilor societății civile și neimplicarea lor în soluționarea problemelor comunității ➤ Neimplicarea partenerilor rezidenți și nerezidenți
Dezvoltarea economică	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale ➤ Dependența sectorului agrar de condițiile naturii ➤ Posibilitățile financiare reduse ale APL și a agenților economici pentru investiții ➤ Nivel jos de acumulare a impozitelor ➤ Capacitatea redusă de cumpărare a populației din comună
Social	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale ➤ Degradarea continuă a condițiilor de trai a populației ➤ Emigrarea forței de muncă ➤ Îmbătrânirea demografică ➤ Lipsa sprijinului comunității în renovarea obiectelor de infrastructură socială
Mediu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nedorința populației de a conștientiza pericolul folosirii apei poluarea supra sănătății lor ➤ Lipsa doritorilor de a presta servicii de salubritate
Riscuri și impedimente externe	
Cadrul politico-juridic	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Instabilitatea politică ➤ Contradicția și inconsecvența legislației în vigoare
Relațiile cu partenerii externi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale ➤ Micșorarea cuantumului transferurilor de la bugetul raional și de stat
Starea economiei	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Potențial investițional redus ➤ Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare

- Infrastructură de afaceri nedezvoltată
- Risc de țară

În tabelul ce urmează sunt identificate pericolele majore ce pot sta în fața implementării activităților planificate și posibilitățile de aplanare a acestora.

Tabelul 7. Metode de preîntâmpinare a riscurilor legate de implementarea proiectelor

Riscuri	Metode de micșorare/preîntâmpinare
Indiferența membrilor comunității	<ul style="list-style-type: none"> - organizarea adunărilor generale și pe cartiere - organizarea audierilor publice - organizarea meselor rotunde și a ședințelor tematice - prezentarea exemplelor de succes - desfășurarea concursurilor tematice
Insuficiența resurselor financiare	<ul style="list-style-type: none"> - participare la concursuri de proiecte - inițiative ale agenților economici prin crearea și dezvoltarea parteneriatelor - crearea ONG-lor - contribuția populației - aportul donatorilor
Lipsa specialiștilor	<ul style="list-style-type: none"> - pregătirea specialiștilor - motivarea specialiștilor - colaborarea cu organizațiile specializate - colaborare cu instituțiile de învățământ - pregătirea în teritoriu
Informarea redusă a populației	<ul style="list-style-type: none"> - utilizarea mijloacelor mass-media - plasarea avizelor - organizarea adunărilor, seminarelor - publicarea buletinelor informative - plasarea informațiilor pe pagina electronică a localității - montarea panourilor de informare
Migrarea populației	<ul style="list-style-type: none"> - crearea noilor locuri de muncă - îmbunătățirea sferei sociale
Instabilitate politică	<ul style="list-style-type: none"> - informare privind programele politice - colaborare cu partidele politice - prezentarea propunerilor în cadrul întrunirilor

7. MONITORIZAREA PLANULUI STRATEGIC

7.1. Cadrul instituțional de monitorizare

Procesul de monitorizare a strategiei constă în: (a) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare și (b) raportarea rezultatelor evaluării.

În scopul asigurării transparenței procesului de implementare, precum și a participării locuitorilor în implementarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei, vor fi create Comitete de Sector. Astfel, pentru fiecare sector al comunei va fi format un Comitet din 3 persoane. Membrii acestor Comitete vor fi rezidente în sectorul respectiv și aleși la Adunarea locuitorilor din sector (circa 18 gospodării).

Comitetele vor contribui la antrenarea cât mai activă a tuturor locuitorilor din sector atât în rezolvarea obiectivelor Strategiei, cât și în procesul de luare a deciziilor privind implementarea proiectelor din cadrul Planului Strategic, astfel consolidându-se societatea civilă din comună. Interesele Comitetelor de Sector vor fi reprezentate de o persoană aleasă de comitet care va face parte din Consorțiul Comitetelor de Sector. Consorțiul Comitetelor de Sector se va aduna în ședințe o dată în 2 săptămâni. Atribuțiile acestui consorțiu vor consta în:

- 1) Planificarea și realizarea activităților de implementare în sector a Strategiei
- 2) Coordonarea activităților de implementare în sector
- 3) Stabilirea legăturii directe între sector și Comisia de Implementare.

Monitorizarea implementării planului strategiei se va efectua de Comisia pentru Implementarea Planului Strategic (în continuare CIPS). CIPS va fi creată cu statut de Comisie obștească pe lângă Consiliul Local și Primărie în componența căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltarea Comunei, inclusiv membrii Consiliului Participativ Local:

- ✓ Consiliul local (președinții comisiilor consultative de specialitate și secretarul Consiliului)
- ✓ Primărie (Primarul, specialistul în domeniul regimului funciar și contabilul șef)
- ✓ Comunitatea oamenilor de afaceri (directorii sau reprezentanții principalilor structuri economice din localitate)
- ✓ Instituțiile educaționale (directorii gimnaziului și al grădiniței de copii)
- ✓ Organizațiile non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-lor ce activează în localitate).

În implementarea strategiei responsabilitățile de bază ale CIPS vor fi:

- Planificarea implementării acțiunilor
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare
- Coordonarea activităților de implementarea acțiunilor și proiectelor de dezvoltare
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate
- Monitorizarea implementării planului de acțiuni

- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Local
- Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile
- Elaborarea și dezbateră proiectelor prioritare de dezvoltare
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale comunei
- Elaborarea și inițierea modificărilor în planul strategic

CIPS își va desfășura activitatea în ședințe care se vor desfășura cel puțin o dată în lună.

Un rol important în procesul de implementare a Planului Strategic îl are Consiliul Local, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei . Competențele Consiliului local se vor axa pe :

- Coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL
- Încurajarea Voluntarilor în diverse activități publice
- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune ale Strategiei
- Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici în cea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei .

7.2. Raportarea și indicatorii de monitorizare

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor trimestriale către CIPS privind realizarea planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual CIPS va prezenta Consiliului Local raportul de evaluare a implementării Planului Strategic.

Evaluarea implementării Planului Strategic se va efectua prin analiza indicatorilor de performanță. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare care vor fi monitorizați. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Obiectiv Strategic 1. Implementare, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale		
Nº	Program	Indicatori de monitorizare
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program de reabilitare a drumurilor locale elaborat și aprobat ▪ Nr/km de drumuri locale, străzi, ulițe renovate în <i>variantă asfaltată</i> și a celor renovate în <i>variantă albă</i> ▪ Nr/km de drumuri, străzi, ulițe cu trotuar pavat ▪ Lungimea canalelor de scurgere a apelor pluviale amenajate

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program de iluminare stradală a drumurilor elaborat și aprobat ▪ Nr de piloni electrici noi montați ▪ Stațiile electrice de transformare din perimetrul Comunei Iezărenii Vechi renovate ▪ Nr de piloni cu felinare economice dați în exploatare în termenii planificați ▪ Procurarea în termenii planificați a tehnicii mobile de dezăpezire și menținere a drumurilor ▪ Nr de drumuri/km de străzi dezăpezite/ menținute în perioada de iarnă și primăvară- toamnă ▪ Nr/km de drumuri agricole întreținute /amenajate
2	Extinderea rețelelor ingineresti de alimentare cu apă potabilă și canalizare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program elaborat de implementare a rețelei ingineresti de canalizare ▪ Implementarea și darea în exploatare în termenii planificați a rețelei ingineresti de canalizare ▪ Lungimea totală a rețelei de canalizare ▪ Km de canalizare dați în exploatare ▪ Nr de gospodării conectați la canalizare ▪ Nr de edificii sociale conectate la canalizare ▪ Gradul de racordare la apeduct și canalizare a caselor de locuit ▪ Volumul mediu de apă potabilă furnizată unui locuitor pe lună ▪ Nr de măsuri întreprinse în vederea construcției și eficientizării funcționării stației de tratare a apei ▪ Apa din fântânile arteziene/de tip mină îmbunătățită
3	Construcția rețelelor ingineresti de aprovizionare cu gaze naturale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de măsuri întreprinse în vederea soluționării problemei de gazificare a s. Iezărenii Vechi ▪ Nr de gospodării conectate la rețeaua de gaze naturale în urma implementării proiectului de gazificare ▪ Gradul de racordare la rețeaua de gaze naturale a caselor de locuit noi conectate la rețea ▪ Lungimea totală a rețelei de distribuție a gazelor naturale prin comună ▪ Volumul mediu lunar de gaze naturale furnizat unei gospodării
4	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Măsurile întreprinse în vederea asigurării instituțiilor social administrative cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare ▪ Nr de instituții asigurate cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare ▪ Economia de mijloace financiare a instituțiilor ce au diversificat surselor energetice de asigurare cu agent termic

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de instituții asigurate cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare ▪ Măsurile întreprinse în vederea termoficării sediului grădiniței de copii din comună
5	Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor publice	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Calitatea lucrărilor de reparație
6	Dezvoltarea infrastructurii locale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Calitatea lucrărilor de reconstrucție ▪ Cantitatea materialelor utilizate ▪ Calitatea materialelor utilizate

Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate

Nr	Program	Indicatori de monitorizare
1	Diversificarea și susținerea micului business	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de programe accesate ▪ Nr de surse de finanțare externe atrase ▪ Sumele de finanțare externe atrase în programele accesate ▪ Diversificarea activităților economice ▪ Volumul investițiilor în sectorul de producere ▪ Nr de întreprinderi noi-create ▪ Nr de activități meșteșugărești și artizanale lansate ▪ Nr locurilor de muncă noi create ▪ Nr de parteneriate stabilite, contracte semnate ▪ Volumul produselor și mărfurilor comercializate ▪ Volumul investițiilor în sectorul servicii ▪ Lansarea publică a materialului documentar video la tematica „Oportunități de afaceri în cadrul comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei ”
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr expozițiilor vizitate ▪ Suprafața pieței agricole ▪ Nr agenților economici prezenți pe piață ▪ Gama de produse puse pe piață ▪ Calitatea produselor ▪ Nr unităților tehnice procurate ▪ Nr de tehnicii moderne aplicate în agricultura Comunei ▪ Nr de tehnologii moderne aplicate în agricultură ▪ Km de apeduct pentru irigare construiți și dați în exploatare ▪ Suprafața terenurilor irigate
3	Valorificarea terenurilor agricole și a producției agroalimentare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de asociații agricole noi-înființate ▪ Extinderea șeptelului de animale ▪ Nr de întreprinderi noi-create în sfera agricolă

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creșterea procentajului de consolidare a terenurilor agricole pe întreaga localitate ▪ Nr punctelor de colectare și achiziționare a producției agricole create și funcționale ▪ Nivelul de funcționalitate a punctelor de colectare și cantitatea produselor colectate ▪ Creșterea cantității producției agroalimentare locale comercializate ▪ Nr programelor de care au beneficiat producătorii agricoli
4	Valorificarea potențialului turistic al Comunei	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plan local de măsuri de dezvoltare a turismului în s. Iezărenii Vechi elaborat și aprobat ▪ Nr de agropensiuni deschise și funcționale ▪ Nr locuri de muncă noi deschise ca urmare a lansării activității turistice în comună ▪ Nr mediu de turiști ce vizitează comuna ▪ Venitul obținut de către APL și agenții economici/populație ca urmare a lansării activității turistice în comună

Obiectiv Strategic 3. Modernizarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială a Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei

Nr	Program	Indicatori de monitorizare
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local competitiv	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de săli amenajate și dotate cu mobilierul, echipamentul și utilajul necesar ▪ Diversitatea echipamentelor de joacă noi achiziționate pentru grădinița de copii ▪ Nr de unități de tehnică de calcul, mobilier, utilaj procurate ▪ Nr de materiale didactice necesare desfășurării procesului instructiv-educativ ▪ Nr de cărți care satisfac necesitățile curriculumului școlar achiziționate. ▪ Procentul de cărți în raport cu numărul necesar pentru acoperirea necesităților curriculare ▪ Nr de programe lansate spre diminuarea migrării cadrelor didactice ▪ Nr de cadre didactice stabile
2	Îmbunătățirea infrastructurii mediului școlar și preșcolar	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de mobilier procurat ▪ Calitatea lucrărilor de reparație efectuate în sala festivă, terenul de fotbal ▪ Nr. de inventar sportiv procurat pentru gimnaziu ▪ Suprafața reparată a fațadei și podelelor

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Calitatea lucrărilor de termoizolare ▪ Calitatea lucrărilor de reparație a acoperișului ▪ Cantitatea de gard procurat ▪ Calitatea topoganelor și nisipierelor procurate ▪ Terenuri de joacă amenajate conform normelor de securitate și necesităților copiilor ▪ Număr de elemente de joacă pentru copii amenajate pe teritoriul terenului de joacă ▪ Numărul sălilor de studii asigurate cu iluminat artificial ▪ Sistemul de iluminate reparat și asigurat conform cerințelor ▪ Starea tehnică bună la început de an școlar a instituțiilor de învățământ școlar /preșcolar
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației comunei	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nivelul calității lucrărilor de construcție efectuate în OMF ▪ Funcționalitatea edificiului reparat și a rețelelor de utilitate publică ▪ Numărul de utilaj și echipament medical achiziționat în cadrul OMF din s. Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei ▪ Nivelul de eficiență a utilizării noului echipament medical procurat ▪ Procentul depistării bolilor în fazele incipiente și asigurare cu ajutor medical corespunzător ▪ Calitatea și activitatea personalului medical rezident și permanent ▪ Nr serviciilor medicale noi prestate locuitorilor Comunei la OMF ▪ Nr de pacienți ai Comunei ce au beneficiat timp de 1 an de noile servicii medicale prestate la centrul de sănătate din localitate ▪ Nr de programe de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici implementate
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr și tipul serviciilor lansate pentru păturile social vulnerabile și familiile tinere ▪ Nr familiilor tinere și a persoanelor social-vulnerabile beneficiare de serviciile lansate după implementarea programelor de susținere

Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității

№	Programe	Indicatori de monitorizare
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Echipa de proiectare ▪ Analiza spațiului destinat pentru construcția Casei de Cultură
2	Renovarea și modernizarea bibliotecii locale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Calitatea lucrărilor de reparație

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr. de mobilier procurat ▪ Baza tehnico-materială a bibliotecii publice reînnoită ▪ Nr de cărți în limba română achiziționate/donate ▪ Nr de cărți în limba străină achiziționate/donate ▪ Nr de calculatoare conectate la rețeaua internet ▪ Nr de servicii noi lansate în incinta bibliotecii ▪ Nr de cititori
3	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației	<p>Terenuri de joacă amenajate conform normelor de securitate și necesităților copiilor pe teritoriul comunei</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Calitatea lucrărilor de amenajare a terenului sportiv ▪ Numărul de inventar sportiv procurat ▪ Numărul de măsuri întreprinse în vederea amenajării unui parc pe teritoriul comunei ▪ Nr mediu lunar de persoane ce își petrec timpul liber în parcul-scuar din comună ▪ Nr de măsuri întreprinse în vederea amenajării unui stadion în localitatea ▪ Nr mediu lunar/sezonier de persoane ce practică sportul pe stadionul sportiv ▪ Proiect elaborat de amenajarea a unui teren de joacă pentru copii ▪ Darea în exploatare în termenii planificați a terenului de joacă pentru copii în localitate ▪ Proiect de amenajare a unei zone de agrement în apropierea unui lac din comuna Iezărenii Vechi ▪ Număr de elemente amenajate destinate activităților de odihnă, inclusiv mese cu scaune, foisor ș.a. ▪ Număr de persoane care își petrec timpul în zona de agrement amenajată
4	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din Comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul colectivelor artistice înființate în perioada de planificare ▪ Numărul de instrumente, aparataje, costumații achiziționate pentru buna funcționare a colectivelor artistice ▪ Numărul cercurilor de creație înființate în perioada de planificare ▪ Numărul de echipe sportive noi create în comună ▪ Nr secțiilor sportive noi deschise în comună în perioada de planificare ▪ Nr evenimentelor cultural-artistice și sportive petrecute anual în cadrul comunei ▪ Măsurile întreprinse în vederea deschiderii muzeului comunei ▪ Deschiderea în termenii planificați a muzeului comunei ▪ Nr de exponate expuse în muzeu ▪ Nr de vizitatori ai muzeului comunei-localnici, străini ▪ Nr de activități meșteșugărești și artizanale practicate ▪ Numărul de măsuri întreprinse în vederea lansării cărții

	<p>„Istoria Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei ”</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lansarea cărții „Istoria Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei ”
--	--

Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

Nº	Programe	Indicatori de monitorizare
1	Crearea sistemului de management al deșeurilor în conformitate cu standard moderne de performanță în domeniu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de intervenții efectuate în vederea amenajării și întreținerii gunoiștilor autorizate ▪ Cantitatea de deșeuri casnice evacuate și depozitate la gunoiștile autorizate ▪ Regulament comunitar aprobat privind avertizarea și sancționarea persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice ▪ Nr de persoane avertizate/sancționate lunar pe motivul încălcării regulilor de depozitare a deșeurilor casnice ▪ Nr de puncte neautorizate de colectare a deșeurilor lichidate ▪ Nr gunoiștilor neautorizate apărute după implementarea sistemului de management al deșeurilor
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de fântâni de tip mină curățite ▪ Calitatea apei îmbunătățită din fântânile de tip mină ▪ Sistem de amenajare și îngrijire a zonelor verzi, de odihnă și agrement elaborat și aprobat ▪ Numărul de intervenții în teritoriu în vederea amenajării și îngrijirea zonelor verzi, de odihnă și agrement din comună ▪ Nr de intervenții în teritoriu în vederea curățirii și amenajării râului și iazurilor din perimetrul comunei ▪ Albiile râului și iazului din comună curățite și amenajate anual ▪ Suprafața spațiilor verzi din preajma râului/ iazului de pe teritoriul comunei curățite și amenajate anual
3	Preîntâmpinarea alunecărilor de teren	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafețe (ha) plantate cu arbori și arbuști ▪ Suprafețe (ha) de terenuri degradate necultivate ▪ Suprafețe (ha) de zone forestiere și spații verzi extinse
4	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul și diversitatea programelor de educație ecologică lansate și desfășurate ▪ Nr de fântâni de tip mină marcate în funcție de indicii de calitate a apei ▪ Ghid de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor elaborat ▪ Nr de campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor

	desfășurate
	▪ Nr de ONG-uri de mediu constituite

Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea Comunei și în procesul decizional

№	Program	Indicatori de monitorizare
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de audieri publice anuale ▪ Nr de adunări cu localnicii petrecute pe perioada planificată ▪ Nr cetățenilor participanți la ședințele consiliului local, implicați în elaborarea bugetului Primăriei ▪ Nr noi de panouri informative amplasate pe perimetrul comunei ▪ Nr de măsuri întreprinse în vederea funcționalității blogului Web al Primăriei ▪ Nr de accesări a blogului Web al Primăriei
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de funcționari participanți la instruirile de planificare strategică și elaborarea cererilor de finanțare, etc. ▪ Nr de funcționari care cunosc limbi de circulație internațională ▪ Nr de cereri de finanțare elaborate și înaintate spre finanțare ▪ Nr de investiții atrase în comunitate ▪ Nr de cetățeni implicați în atragerea resurselor externe ▪ Procentul de computerizare și utilizare a tehnicii de calcul în activitatea APL
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor comunei Iezărenii Vechi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) înființate ▪ Nr de persoane din comună implicate în activitatea ONG-urilor și organizațiilor locale ▪ Nr acțiunilor de implicare civică organizate pe parcursul anului ▪ Nr persoanelor implicate în acțiunile civice organizate

8. PLANUL DE ACȚIUNI, TERMENI ȘI RĂSPUNZĂTORI

8.1. *Considerații generale*

Planul Acțiune (PA) este un instrument de planificare și implementare și conține un set de politici pe domenii de activitate ce se vor aplica într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate într-o strategie.

Periodic, PA va fi revizuit, astfel încât obiectivele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui. Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că, pe măsură ce se înaintează în timp, variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică se multiplică.

Planul de Acțiune pentru implementarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei , reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametri specifici societății moderne, astfel ca durabilitatea sa devină punctul forte al acesteia.

Dimensiunile dezvoltării actuale economice, sociale, de mediu și tehnologice ale Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei au fost analizate în cadrul procesului de analiză-diagnostic din cadrul Planului Strategic de Dezvoltare, iar obiectivele strategice au fost creionate, fixându-se câteva repere ca referințe pentru dezvoltările ulterioare.

Scopul Planului de Acțiune îl reprezintă prezentarea principalelor acțiuni și proiecte necesare fazei de planificare și implementare a dezvoltării economico – sociale a comunei, astfel încât procesul să poată fi evaluat continuu prin indicatorii selecționați ca relevanți pentru Comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei .

8.2. Obiectiv Strategic 1. Implementarea, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare/parteneri	Responsabil
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	1.1.Proiect: Finalizarea construcției și reparației drumurilor în perimetrul comunei Iezărenii Vechi	2018-2020	1 300 000+se identifică	BS, Fondul Rutier Național, fonduri externe, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.1.A. Proiect: Construcția a unui km de asfalt în localitate	2018	2 200 000+se identifică	BR, BS, Fondul Rutier Național, fonduri externe, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.1.B. Proiect: Reabilitarea trotuarului de acces către Grădinița de copii "Andrieș"	2019	880 000+ se identifică	BL, BS, Fondul Rutier Național, fonduri externe, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.2.Proiect: Extinderea rețelei de iluminare stradală pe întreg teritoriul satului Iezărenii Vechi	2018-2019	250 000+se identifică	BL, fonduri externe, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.3.Menținerea drumurilor locale (îndreptarea drumurilor cu autogrederul) și amenajarea canalelor de scurgere a apelor pluviale	2018-2023	se indentifică	BL, Agenți economici locali, surse atrase	Primar, CL
		1.4.Amenajarea și menținerea drumurilor agricole principale	2018-2023	300 000+ se identifică	BL, BR, Agenți economici locali, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.5.Amenajarea punctelor de acces în comună	2018-2023	250 000+ se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
2	Construcția rețelelor ingineresti de alimentare cu apă	1.6.Proiect: Instalarea filtrelor la sistemul de aprovizionare cu apă	2018-2023	se identifică	BL, FEN, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru

	potabilă și canalizare	1.7. Proiect: Proiectarea sistemului centralizat de canalizare în perimetrul Comuni Iezărenii Vechi	2019-2020	300 000+ se identifică	BL, FEN, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.8. Proiect: Construcția sistemului centralizat de canalizare în perimetrul Comunei Iezărenii Vechi	2020-2021	700 000+ se identifică	FEN, BR, BS, Fonduri externe, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.9. Proiect: Proiectarea și construcția stației de epurare locale inclusiv p/u sistemul de canalizare a c. Iezărenii Vechi	2019-2021	Se identifică	FEN, BR, BS, Fonduri externe, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.10. Întreținerea fântânilor arteziene și a fântânilor de tip mină din localitate în conformitate cu normativele în vigoare	2018-2023	100 000+ se identifică	BL, FEN, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
3	Conectarea la rețelele ingineresti de aprovizionare cu gaze naturale	1.11. Proiect: Extinderea rețelei centralizate de gazificare a comunei	2018- 2023	1 000 000+ se identifică	Contribuția populației, BL, SA "Moldovagaz", alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
4	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice	1.12. Instalarea panourilor solare pentru apă caldă la grădinița de copii"	2018- 2023	Se identifică	PNUD, Programul "Energie și Biomasă"	Primar, CL, Grup de lucru
5	Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor publice	1.13. Proiect: Reparația capitală Oficiului Poștal	2018- 2023	Se identifică	BL, Î.S. "POȘTA MOLDOVEI", alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
6	Dezvoltarea infrastructurii locative	1.14. Proiect: Reabilitarea casei de locuit pentru tinerii specialiști	2018-2023	2 000 000+ se identifică	BS, BL	Primar, CL, Grup de lucru

8.3. Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Diversificarea micului business	2.1. Accesarea unor surse de finanțare sub formă de grant sau investiționale pentru dezvoltarea business-ului rural	2018-2023	2 500 000+ se identifică	Surse atrase, alte surse	Primar, CL, Agenți economici
		2.2. Stimularea dezvoltării sectorului servicii (<i>ecoturism rural, confecții, ș.a.</i>)	2018-2023	20 000+ se identifică	BL, surse atrase	Primar, CL, Persoane private
		2.3. Elaborarea unui material documentar video la tematica „Oportunități de afaceri în cadrul Comunei Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei”	2018-2023	25 000+ se identifică	BL, donatori, alte surse	Primar, CL
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	2.4. Stimularea folosirii tehnologiilor moderne în agricultură	2018-2023	150 000+ se identifică	BL, surse atrase	Primar, GȚ, ACSA,
		2.5. Proiect: Amenajarea pieții agricole	2018-2023	50 000+ se identifică	BL, surse atrase	GȚ, Primar, CL, Agenți economici
		2.6. Construcția sistemelor de mică irigare a terenurilor agricole în preajma bazinelor acvatice naturale și artificiale din apropiere	2018-2023	Se identifică	FIDA, FEN, FISM, alte surse	GȚ, Primar, CL, Agenți economici
		2.7. Stimularea lansării de noi afaceri în domeniul agricol și activitățile conexe (<i>noi plantații pomicole, viti-vinicole, uscătorii de fructe, apicultura, complexe de sere, cultivarea plantelor medicinale și ecologice, etc.</i>)	2018-2023	40 000+ se identifică	BL, Proiectul Agricultură competitivă în RM (MAC-P), surse atrase	Primar, CL, GȚ, Agenți economici
3	Valorificarea terenurilor agricole și a producției agroalimentare	2.8. Facilitarea procesului de consolidare a terenurilor agricole, înființarea de noi asociații agricole	2018-2023	30 000+ se identifică	BL, Capital privat, surse atrase	Primar, CL, GȚ, Agenți economici
		2.9. Promovarea implementării în sectorul agricol de producere a standardelor	2018-2023	15 000+ se identifică	BL, surse atrase	Primar, CL, GȚ, Agenți economici

		europene de calitate				
4	Valorificarea potențialului turistic al Comunei	2.10.Elaborarea unui plan local de măsuri în vederea dezvoltării turismului în s. Iezărenii Vechi	2018-2023	18 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar,CL, Agenți economici
		2.14 Deschiderea de agropensiuni în vederea promovării agroturismului local	2018-2023	1 700 000+ se identifică	Sector de afaceri, Capital privat, alte surse	Agentei economici, CL, Primar

8.4. Obiectiv Strategic 3. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială în Comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local competitiv	3.2.Reînnoirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ în corespundere cu particularitățile de vârstă a elevilor și copiilor	2018-2023	400 00+ se identifică	BS, BR, Ministerul Educației, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul gimnaziului
		3.2.Dotarea bibliotecii școlare cu literatura necesară pentru lectura suplimentară obligatorie a elevilor	2018-2023	100 000+ se identifică	BS, BR, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul gimnaziului, Bibliotecara
2	Îmbunătățirea infrastructurii mediului școlar și preșcolar	3.3. Proiect: Dotarea blocului alimentar la Gimnaziul "Sergiu Rădăușan" -procurarea scaunelor(40 scaune) -procurarea meselor(10 mese) - schimbarea robinetelor -procurarea frigiderelor	2018-2023	Se identifică	BS, BR, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul gimnaziului, Grup de lucru
		3.4. Proiect: Reparația pereților în sala de sport la Gimnaziul "Sergiu Rădăușan"	2018-2023	Se identifică	BS, BR, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul gimnaziului, Grup de lucru
		3.5. Proiect: Procurarea inventarului sportiv la Gimnaziul "Sergiu Rădăușan"	2018-2023	Se identifică	BS, BR, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul gimnaziului, Grup de lucru
		3.6. Proiect : Amenajarea sălii de festivități la Gimnaziul "Sergiu Rădăușan"	2018-2023	Se identifică	BS, BR, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul gimnaziului, Grup de lucru
		3.7. Proiect: Amenajarea terenului de baschet la Gimnaziul "Sergiu Rădăușan"	2018-2023	Se identifică	BS, BR, Direcția raională Educație,	Directorul gimnaziului, Grup de

				surse atrase	lucru
	3.8. Proiect: Reparația capitală a depozitului alimentară la Gimnaziul "Sergiu Rădăuțan"	2018-2023	Se identifică	BS, BR, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul gimnaziului, Grup de lucru
	3.9. Proiect: Reparația acoperișului la Gimnaziul "Sergiu Rădăuțan"	2018-2023	Se identifică	BL, BS, BR, fonduri externe, surse atrase	Directorul gimnaziului, Grup de lucru
	3.10. Proiect: Schimbarea mobilierului în cabinetul de informatică la Gimnaziul "Sergiu Rădăuțan"	2018-2023	Se identifică	BL, BS, BR, fonduri externe, surse atrase	Primar, Directorul gimnaziului
	3.11. Proiect: Procurarea tablelor interactive(2) la Gimnaziul "Sergiu Rădăuțan"	2018-2023	Se identifică	BL, BS, BR, fonduri externe, surse atrase	Directorul gimnaziului, Grup de lucru
	3.12. Proiect: Termoizolarea clădirii Gimnaziului "Sergiu Rădăuțan"	2018-2023	Se identifică	BL, BS, BR, fonduri externe, surse atrase	Directorul gimnaziului, Grup de lucru
	3.13. Proiect: Amenajarea unei săli de sport la Grădinița "Andrieș"	2018-2023	Se identifică	BL, BS, BR, fonduri externe, surse atrase	Directorul grădiniței, Primar, Grup de lucru
	3.14. Proiect: Schimbarea podelei în sala festivă la Grădinița "Andrieș"	2018-2023	Se identifică	BL, BS, BR, fonduri externe, surse atrase	Directorul grădiniței, Primar, Grup de lucru
	3.15. Proiect: Construcția gardului la Grădinița "Andrieș"	2018-2023	Se identifică	BL, BS, BR, fonduri externe, surse atrase	Directorul grădiniței, Primar, Grup de lucru

		3.16. Proiect: Procurarea topoganelor (3 topogane) pentru Grădinița "Andrieș"	2018-2023	Se identifică	BL, BS, BR, fonduri externe, surse atrase	Directorul grădiniței, Primar, Grup de lucru
		3.17. Proiect: Procurarea nisipierelor cu capac(4 nisipiere) pentru Grădinița "Andrieș"	2018-2023	Se identifică	BL, BS, BR, fonduri externe, surse atrase	Directorul grădiniței, Primar, Grup de lucru
		3.18. Proiect: Procurarea materialelor necesare pentru copii(jucării, activități, cărți) la Grădinița "Andrieș"	2018-2023	Se identifică	BL, BS, BR, fonduri externe, surse atrase	Directorul grădiniței, Primar, Grup de lucru
		3.19. Proiect: Procurarea mobilierului în 2 grupe la Grădinița "Andrieș" (mese rotunde, scaune, dulapuri)	2018-2023	Se identifică	BL, BS, BR, fonduri externe, surse atrase	Directorul grădiniței, Primar, Grup de lucru
		3.20. Asigurarea iluminatului artificial de calitate în sălile de studii	2018-2023	Se identifică	BL, BS, BR fonduri externe, surse atrase	Directorul gimnaziului, Directorii grădiniței, Primarul, Grup de lucru
		3.21.Menținerea și modernizarea clădirilor instituțiilor de învățământ școlar și preșcolar din comună	2018-2023	Se identifică	BL, BS, BR fonduri externe, surse atrase	Directorul gimnaziului, Directorii grădiniței, Primarul, Grup de lucru
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației Comunei	3.27. Proiect: Lucrări de reparație și întreținere a sediului OMF Iezărenii Vechi	2018-2023	Se identifică	BR, BS, donatori, Ministerul Sănătății, Protecției Sociale și Familiei,, surse atrase	OMF Iezărenii Vechi, Direcția raională de sănătate

4		3.23. Proiect: Dotarea OMF cu tot aparatul necesar la OMF Iezărenii Vechi	2018-2023	200 000+se identifică	BL, BR, surse atrase	OMF Iezărenii Vechi, Direcția raională de sănătate
		3.24. Lărgirea gamei de servicii medicale prstate locuitorilor comunei la OMF	2018-2023	se identifică	BR, BS, donatori, Ministerul Sănătății, Protecției Sociale și Familiei,, surse atrase	OMF Iezărenii Vechi, Direcția raională de sănătate
		3.25.Inițierea unor programe de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici	2018- 2023	20 000+ se identifică	BL, BR, surse atrase	OMF Iezărenii Vechi, Primar, CL
	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile	3.26. Proiect: Implementarea serviciilor socio-medicale și de socializare destinate persoanelor sărace, persoanelor cu dizabilități și persoanelor în etate	2018-2023	300 000+ se identifică	BL, BS, surse atrase; Ministerul Sănătății, Protecției Sociale și Familiei,	ONG, CL

8.5. Obiectiv Strategic 4. *Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității*

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	4.1.Proiect: Proiectarea sediului Casei de Cultură	2020-2021	70 000+ se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
2	Renovarea și modernizarea bibliotecii locale	4.2. Proiect: Procurarea mobilierului necesar la Biblioteca Publică	2018-2023	Se identifică	BL, donații, alte surse	Primar, CL, Bibliotecară
		4.3. Proiect: Suplinirea literaturii necesare la Biblioteca Publică	2018-2023	Se identifică	BL, donații, alte surse	Primar, CL, Bibliotecară
		4.4. Reînnoirea bazei tehnico-materiale a bibliotecii publice	2018-2023	80 000+ se identifică	BL, Direcția raională cultură, donații, alte surse	Primar, CL, Bibliotecară
3	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației	4.5.Proiect: Amenajarea și întreținerea stadionului central pe teritoriul localității Iezărenii Vechi	2018-2023	se identifică	BL, Federația Moldovenească de Fotbal, FEN, donații, alte surse	Primar,CL
		4.6.Proiect: Amenajarea și dotarea unor terenuri de joacă pentru copii în perimetrul comunei Iezărenii Vechi	2018-2023	se identifică	BL, Agenție economice, contribuția populației, alte surse	Grup de lucru, Primar
		4.7.Proiect: Amenajarea parcului de agrement și odihnă	2021-2022	600 000+ se identifică	Fondul Ecologic Național, BL, contribuția populației, surse atrase	Primar, Inginer cadastral, Grup de lucru
		4.8. Amenajarea structurilor de deservire a	2018-2023	2 500 000+ se	Capital privat,	Primar, Persoane

	turiștilor (bază de odihnă, agropensiune, muzeu etnografic în aer liber)		identifică	Fondul Ecologic Național, BL, surse atrase	private, Agent economic	
4	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din Comuna Iezărenii Vechi, r.nul Sângerei	4.9. Relansarea activităților colectivelor artistice de amatori (muzică, dans, etc.)	2018-2023	30 000+ se identifică	BL, Direcția raională Cultură și Turism, contribuția populației, surse atrase	Primar, CL, ONG
		4.10. Relansarea și menținerea activității echipelor sportive de amatori (fotbal, volei, etc.) și dotarea lor cu echipament sportiv necesar	2018-2023	150 000+ se identifică	BL, BR, granturi, Ministerul Tineretului și Sportului, alte surse	Primar, CL, ONG
		4.11. Asigurarea colectivelor artistice cu instrumente, aparataj și costumație necesară	2018-2023	150 000+ se identifică	BL, Direcția raională Cultură și Turism, Ministerul Culturii, donații, alte surse	Primar, CL
		4.12. Organizarea și petrecerea evenimentelor cultural-artistice și sportive anuale în cadrul comunei	2018-2023	200 000+ se identifică	BL, BR, Direcția raională Cultură și Turism, Agenți economici, sponsori	Primar, Director gimnaziu, ONG
		4.13. Încurajarea activităților meșteșugărești, artizanale	2018-2023	20 000+ se identifică	BL, Agenți economici,alte surse	Director gimnaziu
		4.14. Amenajarea Muzeului Comunei Iezărenii Vechi și lărgirea continuă a gamei de exponate	2018-2023	50 000+ se identifică	BL, contribuția populației, alte surse	Primar, Directorul gimnaziului, CL,ONG

8.6. Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Crearea sistemului sătesc de management al deșeurilor în conformitate cu standardele moderne de performanță în domeniu	5.1.Proiect: Construcția unei gunoști autorizate intercomunitară	2018-2019	120 000+ Se identifică	BL	Grup de lucru
		5.2.Elaborarea și implementarea unui mecanism de avertizare și sancționare a persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice	2018-2023	10 000+ se identifică	BL, alte surse	Secretarul CL, Secția de poliție de sector
		5.3.Lichidarea gunoștilor neautorizate	2018-2023	20 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	5.4.Proiect: Curățirea fântânilor de tip mină de pe teritoriul Comunei	2018-2023	100 000+ se identifică	BL, contribuția populației, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		5.5. Curățirea și amenajarea spațiilor din imediata apropiere a râului ce traversează localitatea	2018-2023	20 000 se identifică	BL, alte surse	Primar, CL, ONG
		5.6.Organizarea bilunarelor ecologice (curățire, amenajare și înverzire a spațiilor publice)	2018-2023	30 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, CL, Director gimnaziu
		5.7.Curățire și amenajare anuală a cimitirului din perimetrul comunei	2018-2023	50 000+ se identifică	BL, Agenți economici, populația, surse atrase	Primar, CL
		5.8.Elaborarea și implementarea unui sistem de măsuri pentru amenajarea și îngrijirea tuturor zonelor verzi, de odihnă și agrement de pe teritoriul comunei	2018-2023	15 000+ se identifică	BL, surse atrase	Primar, Secretarul CL
3	Preîntâmpinarea	5.9.Stoparea eroziunii solului, plantarea de	2018-2023	50 000+ se	BL, Agenți	Primar, Inginer

	alunecărilor de teren	arbori și arbuști în zonele supuse riscului alunecărilor de teren		identifică	economici, contribuția populației, surse atrase	cadastral
		5.10.Reabilitarea perdelelor forestiere de protecție	2018-2023	150 000+ se identifică	BL, Agenți economici, contribuția populației, surse atrase	Primarul, Inginer cadastral
4	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului ambiant	5.11.Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate	2018-2023	7 000+ se identifică	BL, alte surse	CL, Primar
		5.12.Marcarea fântânilor de tip mină în funcție de indicii de calitate a apei (cerculețe verzi, galbene, roșii)	2018-2023	10 000+ se identifică	BL, contribuția populației, alte surse	CL, Primar, Grup de lucru
		5.13.Informarea populației asupra folosirii echilibrate a resurselor de apă și prevenirea poluării mediului	2018-2023	5 000+ se identifică	BL, alte surse	CL, Primar
		5.14.Inițierea unor campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor	2018-2023	10 000+ se identifică	BL, alte surse	CL, Primar
		5.15.Implementarea programelor de educație ecologică a copiilor, tinerilor etc.	2018-2023	15 000+ se identifică	BL, contribuția populației, alte surse	Director gimnaziu, Director grădiniță, CL

8.7. Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea Comunei și în procesul decizional

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	6.1. Organizarea regulată sau periodică (<i>după caz</i>) a audierilor publice, dezbaterilor, adunărilor cu localnicii pe marginea temelor și problemelor comunei Iezărenii Vechi	2018-2023	5 000/an	BL	Primar, CL
		6.2. Menținerea și suplinirea nr. de panouri informative de pe teritoriul comunei	2018-2023	5 000+ se identifică	BL, alte surse	Secretarul CL
		6.3. Suplinirea informației și asigurarea hosting-ului paginii web	2018-2023	Se identifică	BL, alte surse	Secretarul CL
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	6.4. Organizarea de către Primărie sau participarea funcționarilor publici la cursuri de calificare în administrare publică	2018-2023	15 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, Secretarul CL
		6.5. Întărirea capacităților funcționarilor publici abilitați în atragerea fondurilor, investițiilor	2018-2023	10 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, Secretarul CL
		6.6. Instruirea personalului care are nevoie de cunoștințe adăugătoare (programe de calculator, baze de date, inginerie, etc.)	2018-2023	15 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, Secretarul CL
		6.7. Stabilirea unor parteneriate, înfrățiri cu satele/comunele din Statele vecine în vederea soluționării unor probleme comune (măsuri culturale, schimb de experiență, proiecte transfrontaliere, etc.)	2018-2023	100 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, Secretarul CL, ONG
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și	6.8. Înființare și activare de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) cât și susținerea	2018-2023	5 000+ se identifică	BL, Capital privat, alte surse	Primar, Secretarul CL, ONG

civic în rândul cetățenilor Comunei	asociațiilor prezente pe teritoriul comunei				
	6.9. Inițierea și derularea unor acțiuni de implicare civică de genul: cea mai curată stradă, cea mai amenajată gospodărie, cea mai frumoasă fântână, etc.	2018-2023	100 000+ se identifică	BL, Capital privat, contribuția populației, alte surse	Primar, Secretarul CL, ONG